

TILSYNS- RAPPORT

Tilsynsrapport
Ansgar høyskole

2023

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUTs samfunnsoppdrag, oppgaver og faglige uavhengighet er definert i universitets- og høyskoleloven og er nærmere spesifisert i forskrifter. I tillegg utfører NOKUT tilsyns- og forvaltningsoppgaver etter delegasjon fra departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å sikre og fremme kvalitet i utdanning ved

- å føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning
- å godkjenne og informere om utenlandsk utdanning og informere om mulighetene for godkjenning av utenlandsk utdanning og kompetanse i Norge

NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og godkjent høyere utenlandsk utdanning.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer, godkjenning av utenlandsk utdanning og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	Ansgar høyskole
Dato for vedtak	12. desember 2023
Saksnummer	22/12142
Avdeling	Regelverk og økonomisk tilsyn

© NOKUT Oppgi NOKUT som opphav ved bruk av materiale.

Sammendrag

Dette er en tilsynsrapport med enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven¹ § 2 første ledd bokstav b).

NOKUT åpnet tilsyn med Ansgar høyskole AS (heretter Ansgar høyskole) 30. november 2022. Tilsynet er gjennomført ved gjennomgang av etterspurt og innsendt og offentlig dokumentasjon, samt stedlig tilsyn i høyskolens lokaler 8. mars 2023.

De overordnede temaene for tilsynet har vært styrets arbeid, økonomiske forhold ved høyskolen og internkontroll. Under økonomiske forhold har vi vurdert høyskolens disponering av statstilskudd og studentenes egenbetaling, økonomisk skille og markedsmessige vilkår knyttet til avtaler med nærstående. Videre har vi sett på styrets sammensetning, styreprotokoll, åpenhet om styrets arbeid, sammensetning av lokal klagenemd, studentenes tilgang til studentombud og tilrettelegging for arbeid i studentorgan. Under internkontroll har fokus vært styrets arbeid med økonomistyring, avtaler med nærstående, planmessig arbeid med likestilling, samt styrets arbeid med læringsmiljøet.

Foreløpig tilsynsrapport ble oversendt Ansgar høyskole den 9. august 2023, med uttalelsesfrist den 11. september 2023. Ansgar høyskole uttalte seg innen fristen.

Tilsynet har avdekket enkelte forhold som etter NOKUTs vurdering ikke er i samsvar med rettslige krav. Funnene fra tilsynet vil bli nærmere utdypet i rapporten.

Frist for retting er ett år fra vedtaksdato.

Innhold

Tabelloversikt	5
1 Innledning	6
1.1 Om tilsynsrapporten/vedtaket	6
1.2 Om Ansgar høyskole	7
1.3 Metode for tilsynet	7
1.4 Grunnlag for vedtak	7
2 Styret	8
2.1 Styrets sammensetning.....	8
2.2 Styreprotokoll og styreinstruks.....	9
2.3 Åpenhet om styrets arbeid	11
3 Studentenes rettsstilling.....	13
3.1 Sammensetting av lokal nemnd for studentsaker	13
3.2 Studentenes tilgang til studentombud	14
3.3 Tilrettelegging for arbeid i studentorgan.....	15
4 Økonomiske forhold ved høyskolen	16
4.1 Økonomisk skille mellom akkrediterte og ikke-akkrediterte deler av virksomheten	16
4.2 Avtaler med nærstående	19
4.3 Disponering av midler	28
5 Internkontroll.....	36
5.1 Om internkontroll	36
5.2 Styrets arbeid med økonomistyringen.....	36
5.3 Styrets arbeid med avtaler med nærstående	43
5.4 Styrets arbeid med læringsmiljø	45
5.5 Styrets arbeid med planmessig arbeid for likestilling	46
6 Reaksjoner	48
6.1 Pålegg om retting.....	48
6.2 Krav om tilbakebetaling	50
7 Klagerett	50

Tabelloversikt

Tabell 1. Sum stilling og ansettelsesprosent i selskap i konsernet.....	17
Tabell 2. Merverdiavgift på tilgangen på driftsmidler.....	23
Tabell 3. Utviklingen i fordringer for høyskolen fra 2016–2022	26
Tabell 4. Rektors lønnskostnader og andeler utleie til konsernselskapene	30
Tabell 5. Student-/elevtall for høyskolen og bibelskolen fra 2016 til 2022.....	32
Tabell 6. Fordeling av felleskostnader mellom høyskolen og bibelskolen	33
Tabell 7. Fordeling av husleie mellom høyskolen og bibelskolen	33

1 Innledning

1.1 Om tilsynsrapporten/vedtaket

I henhold til delegasjon fra Kunnskapsdepartementet (KD) av 1. september 2018 fører NOKUT tilsyn med private universiteter og høyskoler, jf. universitets- og høyskoleloven¹ § 8-5 første ledd.

Tilsynet har som formål å kontrollere at regelverket er overholdt. Forvaltningen av høyskolen hører under styret. Det vil si at styret er ansvarlig for å påse at virksomheten drives i samsvar med gjeldende regelverk.

NOKUTs tilsyn kan resultere i enkeltvedtak, og skal gjennomføres i samsvar med reglene i forvaltningsloven.² Når det gjelder dokumentoffentlighet, vil reglene i offentlighetsloven³ komme til anvendelse.

Dersom vi avdekker brudd på regelverket i forbindelse med tilsyn etter universitets- og høyskoleloven § 8-5, kan NOKUT pålegge retting eller kreve tilbakebetaling av statstilskudd. Dersom pålegg ikke blir fulgt innen gitt frist, kan NOKUT ilegge tvangsmulkt, eller, ved alvorlige forhold, trekke tilbake akkrediteringen. Dette følger av universitets- og høyskoleloven §§ 8-8 til 8-12.

Rapportens kapittel 2-5 er inndelt i underkapitler etter tema. Underkapitlene er inndelt slik at de rettslige kravene knyttet til temaet angis først, før NOKUTs observasjoner (vurderingsgrunnlag) og deretter vurderinger presenteres. Avslutningsvis kommer vår konklusjon. Se nærmere om metoden for tilsynet og grunnlaget for våre vurderinger under kapittel 1.3 og 1.4.

NOKUT sendte foreløpig tilsynsrapport med varsel om vedtak til høyskolen den 9. august 2023. I den presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Ansgar høyskole uttalte seg om den foreløpige rapporten den 11. september 2023. Uttalelsen var kortfattet, og rettet seg utelukkende mot det varslede tilbakebetalingskravet på kroner 120 141. NOKUT har, ved utarbeidelsen av den endelige tilsynsrapporten, vurdert høyskolens uttalelse.

Denne rapporten er å regne som et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd, bokstav b, jf. bokstav a. I rapportens kapittel 6 gir vi en oversikt over hvilke pålegg vi fatter vedtak om. Styret er ansvarlig for å påse at høyskolen drives i samsvar med gjeldende regelverk og at påleggene følges opp. Frist for retting er ett år fra vedtaksdato, 12. desember 2023. Manglende oppfølging av pålegg vil kunne få konsekvenser ved kontroll på et senere tidspunkt. Høyskolen trenger ikke å sende NOKUT dokumentasjon på rettelser.

Høyskolen har rett til å klage på enkeltvedtaket, jf. forvaltningsloven § 28. Mer informasjon om hvordan gå frem hvis det er ønskelig å benytte klageretten finnes i rapportens kapittel 7.

Tilsynsrapporten er i utgangspunktet åpen for innsyn, jf. offentlighetsloven § 3.

¹ Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler

² Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker

³ Lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig virksomhet

1.2 Om Ansgar høyskole

Ansgar høyskole er en privat høyskole og et aksjeselskap eid av Ansgarskolen AS (heretter Ansgarskolen). Høyskolens vedtektsfestede formål er å utdanne kunnskapsrike, relasjonsorienterte og engasjerte mennesker til arbeid og tjeneste i kirke, kultur og samfunn, og å tilby høyere utdanning og utføre forskning og formidling av høy kvalitet med utgangspunkt i et kristent verdigrunnlag.

Høyskolen tilbyr studier innen teologi, musikk og psykologi, og holder til i leide lokaler i Fredrik Franssons vei 4 utenfor Kristiansand, sammen med Ansgar Bibelskole AS (heretter også bibelskolen). Lokalene er eid av Ansgar Drift og Eiendom AS (heretter også eiendomsselskapet), som også holder til på adressen. Ansgar Sommerhotell og Konferansesenter AS (heretter også sommerhotellet) holder også til på eiendommen.

Høyskolen hadde 330 studenter høsten 2022 og 32 årsverk i 2022.⁴

Høyskolens foreløpige årsregnskap viser at den i 2022 hadde en omsetning målt i driftsinntekter på 41 mill. kroner. Av dette utgjorde 3,5 mill. kroner egenbetaling fra studentene, 32,3 mill. kroner offentlig tilskudd og 5,3 mill. kroner andre driftsinntekter. Høyskolens årsresultat viser et overskudd på 1 mill. kroner, som tilføres egenkapitalen.

1.3 Metode for tilsynet

Formålet med dette tilsynet er å få belyst hvordan styret arbeider med å sikre høyskolens oppfyllelse av de rettslige kravene på et utvalg sentrale områder. Temaet for tilsynet er styrets arbeid, økonomiske forhold ved høyskolen og internkontroll. Under økonomiske forhold har vi vurdert høyskolens disponering av statstilskudd og studentenes egenbetaling, økonomisk skille og markedsmessige vilkår knyttet til avtaler med nærstående. Vi har sett på styrets sammensetning, styreprotokoll, åpenhet om styrets arbeid, sammensetning av lokal klagenemnd, studentenes tilgang til studentombud og tilrettelegging for arbeid i studentorgan. Under internkontroll har styrets arbeid med økonomistyring, avtaler med nærstående, planmessig arbeid med likestilling, samt styrets arbeid med læringsmiljø blitt vurdert.

I dette tilsynet vil den oversendte dokumentasjonen og de gjennomførte intervjuene gi en indikasjon på om internkontrollen ved høyskolen er tilfredsstillende. Styreprotokollene vil være en sentral kilde i vurderingen av styrets oppfølging med etterlevelsen av de styrende dokumentene. Merk at vi ikke har vurdert selve saksdokumentene som er behandlet av styret. Vi har heller ikke gjennomgående vurdert om eventuell etterlevelse av de styrende dokumentene innebærer at høyskolen faktisk oppfyller de lovpålagte materielle kravene som internkontrollen er ment å sikre.

1.4 Grunnlag for vedtak

Våre vurderinger i denne tilsynsrapporten er basert på opplysninger hovedsakelig fra følgende kilder:

- oversendte dokumenter og redegjørelser, inkludert uttalelse til foreløpig tilsynsrapport

⁴ Direktoratet for høyere utdanning og kompetanses Database for statistikk om høyere utdanning (DBH)

- offentlige registre, inkludert Brønnøysundregisteret (Enhetsregisteret), Proff, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanses Database for statistikk om høyere utdanning (DBH) og Statistisk sentralbyrå (SSB)
- høyskolens nettsted
- stedlig tilsyn 8. mars 2023, og intervjuer med
 - medlem av høyskolens styre
 - leder av høyskolens styre
 - ledelsen ved rektor og administrasjonsleder
 - økonomiansvarlig/regnskapsmedarbeider
 - økonomiansvarlig fra KNIF

2 Styret

2.1 Styrets sammensetning

2.1.1 Rettslige krav

Krav til styrets sammensetning følger av universitets- og høyskoleloven § 8-1 andre ledd. Styret skal ha minst fem medlemmer, og skal ha representanter fra studenter og ansatte. Hvis styret har mer enn ti medlemmer, skal hver av gruppene studenter og ansatte ha minst to medlemmer hver.

Styrets sammensetning skal oppfylle kravene om representasjon av begge kjønn, som stilles i likestillings- og diskrimineringsloven⁵ § 28 første ledd. Kravene gjelder for alle grupper representert i styret, det vil si studenter, ansatte og ordinære styremedlemmer valgt på generalforsamling. Kravene om kjønnsbalanse gjelder også ved oppnevning og valg av varamedlemmer, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 28 andre ledd.

Dersom styret kun har én student- eller ansattrepresentant, kommer ikke kravene om kjønnsrepresentasjon til anvendelse for disse. Har styret to eller tre student- eller ansattrepresentanter, skal imidlertid begge kjønn være representert i hver av de to gruppene. Dette vil kunne innebære at man ikke kan velge de kandidatene som har fått flest stemmer, da hensynet til likestilling veier tyngre.

2.1.2 Observasjoner og vurderinger

Det følger av oversendt dokument «2206 Referat fra GF 2022 Ansgar høyskole valg av styre» at styret ved Ansgar høyskole har åtte medlemmer, hvorav én studentrepresentant og én ansattrepresentant. Oversikten over styremedlemmene samsvarer med nøkkelopplysningene i Brønnøysundregistrene. Høyskolen oppfyller kravet til antall styremedlemmer. Vi observerer at høyskolens styre har fått ny leder siden foreløpig tilsynsrapport ble sendt ut.

Student- og ansattrepresentantenes varaer står ikke i oversikten på Brønnøysundregistrene. Det kommer ikke frem av høyskolens styrende dokumenter at

⁵ Lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering

student- og ansattrepresentanten har varaer, ei heller hvem dette er. Høyskolen har imidlertid oversendt to notater som viser dette, henholdsvis «notat om valg av ansattes vararepresentant» og «notat om valg av studenters vararepresentant».

Av førstnevnte notat kommer det frem at de ansatte glemte å velge vara for ansattrepresentanten, og at dette derfor ble gjort på e-post den 16. februar 2023. Det er nestleder i studentrådet som er vara for studentrepresentant. Dette følger av en muntlig avtale, og er ikke resultat av noe offisielt valg. Vi vurderer at høyskolen ikke har noen skriftlige eller innarbeidede rutiner for valg av varamedlemmer. Vi bemerker at det ikke er et uttrykt krav i loven at høyskolen har vararepresentanter til styret. Dersom høyskolen velger å ha varaer til styrerepresentantene, forventes det at høyskolen følger egne vedtekter ved valg av disse.

Kravene til kjønnsbalanse for styremedlemmene valgt på generalforsamling var oppfylt på tidspunktet for den foreløpige tilsynsrapporten. NOKUT observerer imidlertid at styrets sammensetning siden da har endret seg, og ifølge opplysningene i Brønnøysundregisteret består høyskolens styre nå av fire menn og to kvinner. Kravet om kjønnsbalanse er derfor ikke oppfylt for denne gruppen.

På tidspunktet for den foreløpige tilsynsrapporten var ikke kravet om kjønnsbalanse oppfylt for den eiervalgte gruppens varaer, som på det tidspunktet bestod av to menn. Ifølge Brønnøysundregisteret består denne gruppen nå av én mann og én kvinne, og kravet om kjønnsbalanse er derfor oppfylt.

Ettersom det kun er én student- og ansattrepresentant med tilhørende vara i styret, kommer ikke kravene om kjønnsrepresentasjon til anvendelse for disse gruppene.

2.1.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at sammensetningen av styret ikke oppfyller lovens krav om kjønnsbalanse i den eiervalgte gruppen i styret jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 28 første ledd og universitets- og høyskoleloven § 8-1 andre ledd. Vi påpeker videre viktigheten av å ha på plass rutiner for valg av både representanter og eventuelle varaer, slik at dette til enhver tid er i orden.

Høyskolen pålegges å rette dette forholdet, se kapittel 6.1.

2.2 Styreprotokoll og styreinstruks

2.2.1 Rettslige krav

Det skal føres protokoll over styrebehandlingen, jf. aksjeloven⁶ § 6-29 første ledd. Protokollen skal minst angi tid og sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutninger. Videre skal det fremgå at saksbehandlingen oppfyller kravene i aksjeloven § 6-24. Styremedlem eller daglig leder som ikke er enig i styrets beslutning, kan kreve sin oppfatning innført i protokollen. Protokollen skal underskrives av alle de medlemmer som har deltatt i styrebehandlingen. Dersom styret har minst fem medlemmer og det treffes

⁶ Lov 13. Juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper

beslutning om det i møte, kan imidlertid to medlemmer signere, jf. aksjeloven § 6-29 tredje ledd. Elektronisk signatur er likestilt med fysisk underskrift.⁷

Det følger av aksjeloven § 6-23 første ledd at der et selskap har ansattrepresentanter i styret, skal styret fastsette en styreinstruks som gir nærmere regler om styrets arbeid og saksbehandling. Instruksen skal blant annet inneholde regler om hvilke saker som skal styrebehandles og daglig leders arbeidsoppgaver og plikter overfor styret. Instruksen skal også inneholde regler for innkalling og møtebehandling, jf. aksjeloven § 6-23 andre ledd.

2.2.2 Observasjoner og vurderinger

NOKUT observerer at styremøtene ved Ansgar høyskole gjennomføres som såkalte gjennomgående styremøter med resten av Ansgarkonsernet. Videre observerer vi at de ordinære styremedlemmene også sitter i styrene til bibelskolen, eiendomsselskapet og Ansgarskolen.⁸

Protokollene fra styremøtene inneholder i all hovedsak tid, sted, deltakere, saker og vedtak. Styreprotokollene fra 2020 mangler signatur fra alle medlemmene som har deltatt i styrebehandlingen, men styreprotokollene fra 2021 og 2022 er signert i henhold til lovens krav. Vi registrerer at det ikke kommer frem av protokollene høyskolen har levert i forbindelse med tilsynet at det har vært diskusjoner eller avstemming som er blitt protokollført. Vi forutsetter at eventuelle innsigelser mot styrets vedtak blir protokollført der dette er aktuelt.

Ansgar høyskole har oversendt to versjoner av styreinstruksen, henholdsvis en som gjaldt frem til 13. mars 2023 («Utfyllende regler for Ansgar Teologiske Høgskole 07 end utg (instruks for styret)») og en revidert versjon som gjelder fra samme dato («AH 2306B Utfyllende regler for Ansgar høyskole inkludert godtatte endringer»).

NOKUT observerer at høyskolens styreinstruks slik den var da tilsynet ble åpnet har en generell utforming, som i all hovedsak inneholder lovens minstekrav. I styreinstruksen er det gitt nærmere regler om styret, høyskolens ledelse, studienemnda, FoU-rådet og læringsmiljøutvalget. På det stedlige tilsynet kom det frem at styreinstruksen skulle revideres, og at den nye versjonen vil være mer tilpasset loven.

NOKUT bemerker at styreinstruksens henvisning til bestemmelsen i universitets- og høyskoleloven om læringsmiljø er feil. Dette er ikke rettet til utgaven av styreinstruksen vedtatt på styremøtet 13. mars 2023. Den reviderte versjonen av styreinstruksen inneholder endringer, blant annet i høyskolens formål. NOKUT observerer imidlertid at den nye versjonen, i likhet med den tidligere, fremstår som generell, og at den med unntak oppfyller lovens minstekrav.

Imidlertid er det åpenbart utfra endringene som er foretatt og ikke foretatt at høyskolen ikke har tatt inn over seg de endringene som er gjort i universitets- og høyskolelovens fjerde kapittel siden 2009. I 2022 ble det foretatt flere endringer i nevnte kapittel. Studentenes rettigheter til læringsmiljø ble både utvidet og konkretisert. NOKUT finner at høyskolens styreinstruks i større grad burde innarbeidet og tilpasset seg lovendringene.

⁷ Se Prop. 112 L (2016–2017) s. 29

⁸ <https://data.brreg.no/enhetsregisteret/oppslag/enheter/989205544>,
<https://data.brreg.no/enhetsregisteret/oppslag/enheter/989205471>,
<https://w2.brreg.no/enhet/sok/detalj.jsp?orgnr=98920545>

NOKUT bemerker for øvrig at det i forskrift om opptak, studier og eksamen ved Ansgar høyskole § 19 fjerde ledd er henvist til universitets- og høyskoleloven § 4-5. Denne bestemmelsen er opphevet. Høyskolen bør uten opphold foreta en oppdatering av den lokale forskriften.

2.2.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at styret oppfyller kravene til signering av styreprotokoll.

NOKUT konkluderer med at styreinstruksen ikke oppfyller kravene som stilles i aksjeloven § 6-23 andre ledd.

Høyskolen pålegges å rette dette forholdet, se kapittel 6.1.

2.3 Åpenhet om styrets arbeid

2.3.1 Rettslige krav

Styret skal sørge for at det er størst mulig åpenhet om dets arbeid, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd første punktum. Dette innebærer at styret skal legge til rette for at høyskolens studenter og ansatte er informert om det arbeid som skjer i styret.

Størst mulig åpenhet innebærer at informasjon om styrets arbeid er lett tilgjengelig, både for styrets medlemmer og for studenter og ansatte som ikke er medlem eller vara i styret. Informasjonen må gis på egnet tidspunkt.

Det følger av aksjelovens §§ 6-21 og 6-22 at daglig leder, det vil si rektor, skal forberede saker til styret, og at styret skal varsles om styrebehandling på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist. Sen utsendelse kan medføre at styret ikke kan behandle saken.

Styret skal, før studiestart, fatte vedtak om at det etter styrets skjønn er forsvarlig å starte opp et nytt studieår, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 femte ledd. Vedtaket skal være begrunnet og skal publiseres på høyskolens nettside.⁹

2.3.2 Observasjoner

Både ansatte og studenter er representert i styret ved Ansgar høyskole (se kapittel 2.2).

Innkallingene til styremøtene ved Ansgar høyskole er ikke datert. På det stedlige tilsynet fortalte styret at innkalling normalt sendes ut én uke før hvert møte, og at det lages et «årshjul» som viser når alle styremøtene skal avholdes, slik at samtlige styremedlemmer har oversikt og gis mulighet til å delta. Oversikt over styremøtene er også inntatt i de enkelte møteinnkallingene/dagsordenene.

Høyskolen skriver i «2301 Følgebrev Ansgar høyskole tilsyn NOKUT» (heretter følgebrevet til første dokumentoversendelse) at innkallinger, sakspapirer og protokoller til hvert styremøte som hovedregel gjøres tilgjengelig for de ansatte via skolens intranett. Videre fremgår det at det avholdes egne personalmøter der agenda for styremøtene gjennomgås i forkant av hvert styremøte, og at saker av særskilt interesse drøftes med tillitsvalgte på forhånd.

⁹ Prop.44 L (2016–2017) side 68

Ansgar høyskole har ikke, verken i den innsendte dokumentasjon eller på det stedlige tilsynet, gjort rede for hvordan styret arbeider for å sikre åpenhet overfor *studentene* ved høyskolen, utover at studentene har sin representant i styret.

Vedtak om oppstart av nytt studieår publiseres ikke på høyskolens nettsider. Dette ble bekreftet på intervju.

2.3.3 Vurderinger

Vi understreker igjen at det skal være størst mulig åpenhet om alt arbeid som skjer i styret, noe som betyr at informasjon om styrets arbeid skal være lett tilgjengelig. NOKUT har ikke tilstrekkelig dokumentasjon til å vurdere hvor lang tid i forveien Ansgar høyskole har som praksis å sende ut innkallinger til styremøtene. Vi vil understreke at det er viktig at innkallinger til styremøter sendes ut i god tid, slik at ansatt- og studentrepresentant får anledning til å sette seg inn i og orientere sine grupper om aktuelle saker.

NOKUT vurderer at høyskolen ivaretar lovens krav om åpenhet overfor høyskolens ansatte.

Vi vurderer imidlertid at kravet ikke er oppfylt overfor høyskolens studenter. I vår vurdering forutsetter vi at studentene, i motsetning til de ansatte, ikke har tilgang til intranettet, og derfor heller ikke informasjonen som legges ut her. Studentenes innsikt i styrets arbeid avhenger, slik vi oppfatter det, utelukkende av studentrepresentantens deltakelse på styremøtene. I den forbindelse gjentar vi viktigheten av å ha rutiner i orden slik at studentenes representant til enhver tid har en fungerende vara som kan møte ved forfall, jf. kapittel 2.2.1.

Som nevnt i kapittel 2.2.2 fremgår det ikke av styreprotokollene om det har vært diskusjoner eller avstemminger i forbindelse med styrets vedtak, ei heller at eller hvordan styremedlemmene har stemt. På det stedlige tilsynet kom det frem at det «sjelden er avstemminger» på styremøtene, og at sakene er så godt opplyste før de tas opp på styremøtene at styret ofte blir enige. Når høyskolen ikke har ytterligere tiltak for å sikre åpenhet om styrets arbeid vil styreprotokollene være sentrale for å tilegne seg informasjon. Dersom styreprotokollene skal være hovedkilden for informasjon om styrets arbeid, kan man forvente at de inneholder mer enn lovens minstekrav for informasjon.

Høyskolen oppfyller ikke kravet om å publisere vedtak om oppstart av nytt studieår på sine nettsider.

2.3.4 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Ansgar høyskole ikke oppfyller lovens krav om størst mulig åpenhet om styrets arbeid jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd første punktum og femte ledd.

Høyskolen pålegges å rette dette forholdet, se kapittel 6.1.

3 Studentenes rettsstilling

3.1 Sammensetting av lokal nemnd for studentsaker

3.1.1 Rettslige krav

Universiteter og høyskoler skal opprette en eller flere nemnder som etter delegering fra styret skal behandle saker som berører kandidatene, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-1. En slik nemnd skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer.

Lederen og dennes varamedlem må oppfylle de lovbestemte kravene til lagdommere. Dette betyr at de må være norske statsborgere, ikke være fratatt stemmeretten, ha fylt 25 år og ha juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap, jf. domstoloven¹⁰ §§ 53 første ledd første punktum og 54 andre ledd første punktum. Lederen og dennes varamedlem skal ikke være ansatt ved høyskolen. To av medlemmene skal være studenter. Representanter for institusjonens eier eller medlem av høyskolens styre kan ikke være medlem av slik nemnd.

3.1.2 Observasjoner og vurderinger

Ansgar høyskole har en lokal klagenemnd som består av fem medlemmer med personlige varaer. Det fremgår av dokumentet «Klagenemnd ved Ansgar høyskole», sammenholdt med «Notat om klagenemnda». Førstnevnte dokument inneholder også instruks for klagenemnden.

NOKUT bemerker at Ansgar høyskole ved første dokumentinnsending leverte en utdatert oversikt over klagenemnda. Nærmere bestemt viste oversikten en klagenemnd valgt med ett års virkningstid fra 21. januar 2021. Høyskolen opplyste på det stedlige tilsynet at klagenemnda fungerte videre etter denne datoen, og at det kun var det formelle valget som manglet. I følge «Notat om klagenemnda» ble sak om ny klagenemnd fremmet på møte i studienemnda den 6. mars 2023. Høyskolen har ikke oversendt dokumentasjon som viser at dette faktisk har blitt gjort. NOKUT anerkjenner at det sentrale er at høyskolen faktisk har en fungerende klagenemnd, men understreker viktigheten av at høyskolen til enhver tid har en klagenemnd som oppfyller og er valgt i tråd med lovens krav.

I «Klagenemnd ved Ansgar høyskole» står det at nemndas leder og varamedlem for denne må fylle de lovbestemte krav for lagdommere. Det er ikke oversendt dokumentasjon på at nemndas leder og vara oppfyller kravene til lagdommere. Det fremgår likevel av oversikten og offentlig tilgjengelig informasjon at de er advokater, og vi legger derfor til grunn at de oppfyller kravene i domstoloven § 220. Vi har sammenholdt kravene til advokater og kravene til lagdommere, og ser at disse i stor grad er sammenfallende. Vi legger derfor til grunn at kravene til lagdommere også er oppfylt.

3.1.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Ansgar høyskole har dokumentert at den lokale nemnda for studentsaker oppfyller lovens krav, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-1.

¹⁰ Lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene

3.2 Studentenes tilgang til studentombud

3.2.1 Rettslige krav

Styret skal sørge for at alle studenter har tilgang til et studentombud, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-17 første ledd. Dette innebærer at alle studenter har krav på å kunne henvende seg til et studentombud for å få råd og hjelp i saker knyttet til deres studiesituasjon. Studentombudet kan ikke instrueres i sitt arbeid, og har taushetsplikt.

Det er ikke et krav at studentene skal ha fysisk tilgang til studentombudet. Ordningen med studentombud må imidlertid organiseres slik at alle studenter har *tilstrekkelig tilgang*. Tilgangen kan ikke regnes som tilstrekkelig hvis studentene i praksis har problemer med å få kontakt med ombudet fordi vedkommende har ansvar for et for stort antall studenter eller av andre grunner er vanskelig å komme i kontakt med. Innenfor denne rammen står høyskolen fritt til selv å velge hvordan den vil organisere ordningen med studentombud.

3.2.2 Observasjoner og vurderinger

Det fremgår av «Studentombud avtale-UiA-AHS» at Ansgar høyskole har felles studentombud med Universitet i Agder. Ifølge avtalen skal studentombudet ved UiA virke som studentombud ved Ansgar høyskole, tilsvarende en stilling på tre prosent. Tjenester utover disse tre prosentene faktureres per time. Videre følger det av avtalen at studentombudet skal være på Ansgar høyskole minimum én dag per semester og ha fast kontorsted ved UiA. Studentene ved Ansgar høyskole kommer i kontakt med studentombudet ved å benytte e-post (studentombud@uia.no). Ved henvendelser fra studenter ved Ansgar høyskole skal studentombudet etter avtalen selv ta stilling til om møtested skal være UiA eller Ansgar høyskole.

Tjenesten utøves av det til enhver tid sittende studentombudet ved UiA. Ved kortvarig sykdom vil en periode uten studentombud måtte påregnes, mens det ved lengre sykdom vil settes inn en vikar. Det er Ansgar høyskole som skal sørge for nødvendige fasiliteter for studentombudet, og som oversender relevante retningslinjer og informasjon.

Den inngåtte avtalen gjelder for en periode på tre år fra og med 1. november 2020. Innen 31. juni 2023 skal partene evaluere avtalen og vurdere behov for forlengelse, og eventuelt på hvilke vilkår.

Det er NOKUTs vurdering at Ansgar høyskoles avtale om felles studentombud med UiA tilfredsstillende lovens krav om tilstrekkelig tilgang til studentombud.

Studentombudet ved UiA var sykmeldt våren 2022, og i denne perioden fungerte studentombudet ved Universitetet i Sørøst-Norge som vikar. I intervju opplyste høyskolens ledelse at studentene ikke har merket noe til dette, da e-postadressen har vært den samme gjennom hele perioden og de har fått samme oppfølging. Vi har ikke grunnlag for å vurdere om studentenes tilgang til studentombud ikke har vært god nok i denne perioden, men vi påpeker at det er større risiko for at tilgangen ikke er god nok når det fungerende studentombudet har ansvar for så mange og fysisk befinner seg så langt unna.

Av studentombudets årsrapport for 2021 fremgår det at studentombudet mottok 18 henvendelser fra studenter ved Ansgar høyskole. Ifølge årsrapporten for 2022 mottok studentombudet ni slike henvendelser.¹¹

3.2.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med Ansgar høyskole oppfyller kravene som stilles til studentenes tilgang til studentombud, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-17 første ledd.

3.3 Tilrettelegging for arbeid i studentorgan

3.3.1 Rettslige krav

Studentene ved høyskoler kan opprette et studentorgan som skal ivareta studentenes interesser og fremme studentenes synspunkter overfor høyskolens styre, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-1. Tilsvarende kan studenter ved den enkelte avdeling eller grunnenhet opprette studentorgan for denne.

Styret skal legge forholdene til rette slik at studentorganene kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte. Omfanget av tilretteleggingen skal kunne dokumenteres av høyskolen. Tilretteleggingsplikten innebærer at studentene skal få anledning til å redegjøre for sitt behov, slik at høyskolen kan vurdere hva den må tilby for å til enhver tid oppfylle sin plikt. Disse forutsetningene kan endre seg, slik at hva som til enhver tid er tilfredsstillende, ikke nødvendigvis er statisk.

3.3.2 Observasjoner og vurderinger

Det fremgår av «Notat om studentorgan» at Ansgar høyskole har et studentråd. Studentrådet består av tillitsvalgte fra hvert studieløp. De tillitsvalgte velges av hver enkelt klasse ved starten av hvert studieår.¹² Det fremgår videre av notatet at studentrådsleder er lønnet av høyskolen i en 30-prosents stilling, og studentrådet har et kontor til disposisjon i høyskolens lokaler.

Studentrådslederen velges av studentene hver vår. Ifølge «2208 Arbeidsinstruks for studentrådsleder 2022 2023» konstituerer studentrådet seg selv, og velger representanter til følgende råd og utvalg hvor de skal være representert:

- Studienemnda, to representanter
- Læringsmiljøutvalget, tre representanter
- Klagenemnda, to representanter
- FoU-rådet, én representant
- Høyskolestyret, studentrådsleder

Utover dette velger studentrådet selv hvordan de organiserer sitt arbeid. Studentrådet skriver årlig en egevaluering som inngår i årsrapport om utdanningskvalitet under kvalitetsdimensjonen i studiekvalitet. Det følger av notatet om studentorgan at studiesjefen har et særskilt ansvar for å følge opp studentrådet, og skal sørge for at studentrådet får opplæring hver høst.

¹¹ Saksdokumenter skolestyremøte 13.03.2023 – Ansgar høyskole

¹² <https://ansgarhoyskole.no/student/studiehverdag/studentorganisasjoner>

I «Studentrådets egevaluering 22_23» skriver studentrådsleder at det i løpet av året har blitt tatt opp flere saker på møtene som har blitt tatt videre til riktig organ. Det fremgår ikke av rapporten hvordan studentene opplever tilretteleggingen fra høyskolen.

NOKUT legger til grunn at studentorganet har fått anledning til å redegjøre for sitt behov for tilrettelegging og til å komme med innspill om temaet når det er inngått avtale mellom studentorganet og Ansgar høyskole.

3.3.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at høyskolen legger til rette for at studentrådet kan drive sitt arbeid på tilfredsstillende måte, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-1.

4 Økonomiske forhold ved høyskolen

4.1 Økonomisk skille mellom akkrediterte og ikke-akkrediterte deler av virksomheten

4.1.1 Rettslige krav

Private høyskoler skal ha et økonomisk skille mellom de akkrediterte delene av virksomheten og ikke-akkrediterte deler av virksomheten, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-7 andre ledd og forskrift om private universiteter, høyskoler og fagskoler – krav til regnskap mv.¹³ (heretter regnskapsforskriften) § 2. Økonomisk skille skal sikre at offentlig tilskudd og studentenes egenbetaling benyttes til den akkrediterte delen av virksomheten. Regnskapene skal kunne dokumentere at høyskolen opprettholder et slikt skille mellom delene av virksomheten.

Med akkreditert del av virksomhet menes her drift som kan knyttes til høyskolens akkrediteringer, sammenholdt med formål angitt i universitets- og høyskoleloven § 1-1.

Utleievirksomhet skal i utgangspunktet skilles ut regnskapsmessig fra høyskolens akkrediterte virksomhet. Utleie av ansattes overskuddskapasitet, som opprinnelig har vært ansatt for akkrediterte formål, vil kunne utgjøre et unntak. NOKUT legger til grunn at slik utleie av overskuddskapasitet vil kunne anses som akkreditert del av høyskolens virksomhet i form av å være et tapsbegrensende tiltak, og ikke være omfattet av kravet til regnskapsmessig skille.

Alle høyskolens transaksjoner skal bokføres løpende og direkte på ansvarssted. Dette betyr at man ikke har anledning til å fordele kostnader i slutten av året – kostnadene skal fordeles når de påløper, etter faktisk bruk. Dersom høyskolen har ikke-akkreditert virksomhet, skal transaksjoner bokføres direkte på ansvarssted. Der direkteføring ikke er mulig, skal fordelingen på ansvarssteder skje i samsvar med den reelle bruken av ressurser.

Høyskolens årsregnskap skal ha noteopplysninger om segmentregnskap for hvert av ansvarsstedene, med en inndeling som minst viser sum inntekter, sum kostnader, driftsresultat, sum netto finansposter og årsresultat. Årsregnskapet skal også ha

¹³ Forskrift 21. desember 2017 nr. 2383 om private universiteter, høyskoler og fagskoler – krav til regnskap mv.

noteopplysninger om endring i opptjent og innskutt egenkapital, fordelt på segment, jf. regnskapsforskriften § 3 bokstav a og c.

4.1.2 Observasjoner

Ansgar høyskole leier ut personell til andre selskap i konsernet. Det foreligger imidlertid ingen skriftlig avtale for utleien. I henhold til mottatte dokument «AH 2234 Budsjett for 2023» (heretter benevnt som «Budsjettet for 2023»), så har Ansgar høyskole 17 administrativt ansatte. Av disse jobber 16 også for ett eller flere andre selskap i samme konsern. Deres ansettelsesprosent i høyskolen varierer mellom 5 og 100 prosent. Deretter leies de ut til andre selskap mellom 2 og 90 prosent.¹⁴

Tabell 1 viser sum stilling i høyskolen, prosentvis stilling høyskolen selv benytter (prosent AHS) og prosentvise stillinger de leier ut til Ansgar Bibelskole AS (prosent ABS), Ansgar Drift og Eiendom AS (prosent ADE) og Ansgar Sommerhotell og Konferansesenter AS (prosent ASH) i 2023.

Tabell 1. Sum stilling og ansettelsesprosent i selskap i konsernet.

Stilling	Sum stilling	Prosent AHS	Prosent ABS	Prosent ADE	Prosent ASH
Rektor	100	55	20	25	
Seniorrådgiver	100	93	7		
Bibelskolelærer/tekniskadm	60	25	15	20	
Økonomimedarbeider	100	35	10	35	20
Studierådgiver	60	53	7		
Husøkonom	60	35	7	18	
Rengjørere	42	25	7	10	
Rådgiver IKT	100	40	8	50	2
Bibliotekar	100	100			
Driftstekniker	100	10	5	85	
Driftsleder	100	5	5	90	
Admleder AHS	100	90		10	
HR-rådgiver	70	50	7	8	5
Rekrutteringsleder/komm.l	100	50	50	0	
Administrasjonsmedarbeider	70	20	15	35	
Informasjonsrådgiver	60	50	10		
Byggdrifter	50			50	
	13,72	7,36	1,73	4,36	0,27

Kilde: Budsjettet for 2023

I intervjuene avholdt under det stedlige tilsynet, opplyste ledelsen at hele administrasjonen er ansatt i høyskolen, ettersom det er høyskolen de gjennomsnittlig arbeider mest for. Det ble videre sagt at fordelingen av stillingsprosentene mellom konsernselskapene avgjøres hvert år i forbindelse med budsjettarbeidet. Det ble sagt at stillingsprosentene er stabile for de fleste stillingene, men at det forekommer endringer dersom den enkelte ansattes faktiske oppgaver endres mellom selskapene. På spørsmål om hva som ville skje med stillingsprosenten dersom behovet til et av selskapene skulle opphøre, var både ledelsen og styret usikre. De svarte at det da ville være naturlig å se på behovet samlet.

I intervjuene ble det sagt at inntektene fra utleievirksomheten består av lønnskostnadene til de ansatte, inkludert arbeidsgiveravgift, feriepengene, sosiale kostnader og pensjon. Til det kom et påslag på ■■■ prosent. Påslaget er ikke ment å gi overskudd, men skal sikre at

¹⁴ Leier ut medarbeider som er ansatt i 50 prosent stilling i sin helhet til utleieselskapet.

høyskolen ikke subsidierer de andre konsernselskapene. Budsjett for 2023 viser at av de til sammen 13,72 årsverk som de administrative ansatte utgjør i høyskolen, leier høyskolen ut 6,36 årsverk til de andre selskapene, i henhold til budsjettet for 2023 (se tabell 1). Det utgjør om lag 46 prosent av årsverkene, som høyskolen viderefakturerer lønnskostnadene for. Det er derfor budsjettert med en inntekt på i overkant av 4,5 mill. kroner.

I henhold til mottatte hovedbøker for 2020, 2021 og 2022, ser det ut til at utleien av personell i utgangspunktet faktureres månedlig. Vi ser imidlertid at enkelte fakturaer gjelder to måneder samlet eller kvartalsvis, for eksempel faktura av 31. desember 2022 og 23. mars 2020 og som vi mottok på stedlig tilsyn. Vi kan ikke se av dokumentasjonen at de ansatte fører timelister, og fakturaene er ikke dokumentert med hvilket arbeid som er utført. Fremleien blir bokført som inntekt, med én bokføringskonto for hvert selskap. Så vidt vi kan se, fremkommer det ikke av regnskapsdokumentasjonen hvilken del av høyskolens lønnskostnader som har blitt viderefakturert til selskapene i konsernet.

Vi kan ikke se av innsendt dokumentasjon at Ansgar høyskole har noteopplysninger om segmentregnskap i årsregnskapet for 2021 og 2022, men dette foreligger for 2020.¹⁵ På intervju sa styret at de oppfattet utleien av personell som utleie av overskuddskapasitet.

Basert på høyskolens årsregnskap for 2021, note 7, ser det ut til at de administrativt ansatte ble flyttet fra eiendomsselskapet til høyskolen. Dette ser vi ved at høyskolen i 2020 hadde en inntekt på utleie av ansatte på kroner 738 763. I 2021 økte denne inntekten til kroner 4 770 086. I samme note ser vi tilsvarende at høyskolens kostnader til innleie av ansatte redusert fra kroner 712 392 i 2020 til kroner 24 901 i 2021.

4.1.3 Vurderinger

Det fremkommer ikke klart av verken dokumentasjonen eller intervjuene om høyskolen anser fremleien av personell som akkreditert eller ikke-akkreditert virksomhet. På den ene siden har ikke høyskolen foretatt et økonomisk skille mellom akkreditert del og ikke-akkreditert del i årsregnskapet, og styret har vært av den oppfatning at fremleien kan anses som utleie av overskuddskapasitet. Dette tyder på at høyskolen anser fremleien av personell som akkreditert del. På den andre siden har ledelsen og styret vært opptatt av at høyskolen ikke skal bruke offentlig tilskudd og egenbetaling fra studentene på utleien, og her forstår vi at høyskolens intensjon er å ha et økonomisk skille mellom den akkrediterte delen av virksomhet og ikke-akkreditert del.

For at høyskolens utleie skal kunne vurderes som del av høyskolens akkrediterte virksomhet, må utleien være overskuddskapasitet som opprinnelig har vært anskaffet i sin helhet til akkrediterte formål. Vår vurdering er at utleien er å anse som ikke-akkreditert del fordi utleiens omfang utgjør en betydelig del av stillingsandelene. Høyskolen leier ut gjennomsnittlig 46 prosent av de administrative stillingene i 2022. Dette vil etter NOKUTs vurdering overstige det vi anser som overskuddskapasitet. Dette underbygges av at syv av de 16 ansatte har større stillingsbrøk for ett av de andre selskapene i konsernet enn for høyskolen. Eksempler på dette er driftstekniker og driftsleder, som begge er ansatt 100 prosent i høyskolen, men utfører henholdsvis 85 og 90 prosent av arbeidet for eiendomsselskapet. Tilsvarende har byggdrifter en 50 prosent stilling i høyskolen, men utfører kun arbeid for eiendomsselskapet.

¹⁵ Foreløpig årsregnskap for 2020 i DBH

Vår vurdering underbygges i tillegg av at høyskolen i 2021 reduserte sine innleiekostnader med om lag kroner 680 000, mens utleieinntektene økte med om lag 4,04 mill. kroner. Det at inntektene økte mye mer enn kostnadene ble redusert, tyder på at det ble ansatt personale i større stillingsbrøker enn hva høyskolen selv hadde behov for.

Ettersom vi anser at utleien av personell er ikke-akkreditert virksomhet, må Ansgar høyskole ha økonomisk skille mellom den akkrediterte og ikke-akkrediterte virksomheten. Dette er for å sikre at tilskudd og egenbetalinger kun benyttes til den akkrediterte delen. Både styret og ledelsen var i intervju opptatt av at personalutleien har vært selvfinansierende, ved at inntektene dekker alle lønnskostnadene.¹⁶ Ansgar høyskole mangler imidlertid økonomisk skille med bokføring direkte på ansvarssted for lønnskostnadene, ved at det ikke er sporbart i regnskapet hvilken andel av lønn- og sosiale kostnader som tilhører den ikke-akkrediterte delen.

Videre mangler Ansgar høyskole noteopplysninger om segmentregnskap for hver av virksomhetene/ansvarsstedene, med en inndeling som minst viser sum inntekter, sum kostnader, driftsresultat, sum netto finansposter og årsresultat. Årsregnskapet skal også ha noteopplysninger om endring i opptjent og innskutt egenkapital, fordelt på virksomhet.

Se kapittel 4.3 Disponering av midler for undersøkelsen om midler blir benyttet på akkreditert virksomhet.

4.1.4 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at kravet til økonomisk skille mellom akkrediterte og ikke-akkrediterte deler av virksomheten ikke er oppfylt, ettersom fremleie av personell anses som ikke-akkreditert virksomhet. Høyskolens kostnader knyttet til fremleien er ikke bokført direkte på ansvarssted, og årsregnskapet har ikke noteopplysninger om segmentregnskap for hvert av ansvarsstedene, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-7 andre ledd og regnskapsforskriften § 2.

Høyskolen pålegges å rette dette forholdet, se kapittel 6.1.

4.2 Avtaler med nærstående

4.2.1 Rettslige krav

Private høyskoler kan ikke overfor nærstående gjennomføre avtaler eller på annen måte overføre midler på vilkår som avviker fra det som ville vært fastsatt mellom uavhengige parter, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-4 første ledd. Høyskolen skal kunne dokumentere at det ikke er gjennomført avtaler i strid med bestemmelsen.

Høyskolens avtaler med nærstående med totalbeløp på kroner 10 000 eller mer, skal dokumenteres med skriftlige avtaler. Dette gjelder avtaler inngått fra og med 1. januar 2018, med én og samme nærstående avtalepart i løpet av ett regnskapsår. Det er styrets ansvar at pris og andre vilkår i avtalene ikke stiller høyskolen dårligere enn det som ville vært inngått i avtaler mellom uavhengige parter under sammenlignbare forhold og omstendigheter, se kapittel 5.3. I denne sammenhengen skal det tas hensyn til den reelle

¹⁶ Se kapittel 4.2.3 Disponering av midler for vurdering av om utleien er selvfinansiert

risiko- og funksjonsfordelingen mellom partene. Dette følger av regnskapsforskriften § 5 andre og fjerde ledd.

Nærstående inkluderer, men er ikke begrenset til, de som er oppregnet i aksjeloven § 1-5. Se også regnskapsforskriften § 5 første ledd, jf. forskrift til regnskapsloven¹⁷ § 7-30b-1, for utfyllende definisjon av nærstående parter. Blant nærstående regnes selskaper i samme konsern.

4.2.2 Observasjoner og vurderinger

Ansgar høyskole, bibelskolen, sommerhotellet og eiendomsselskapet er eid av samme selskap, Ansgarskolen AS, og er nærstående parter.

Ansgar høyskole har flere typer handel med nærstående. De har salg i form av utleie av personell til selskaper i samme konsern, se kapittel 4.3 Disponering av midler.

Høyskolen kjøper videre varer og tjenester fra selskap i samme konsern:

- Fellestjenester/-kostnader fra eiendomsselskapet
- Husleie fra eiendomsselskapet og sommerhotellet
- Leie av ansgarbilen fra eiendomsselskapet

Ansgar høyskole har også hatt fordringer på nærstående selskap, utover perioden vi fører tilsyn med (2020–2022). All handel har et totalbeløp som overstiger kroner 10 000 i minst ett av årene i tilsynsperioden.

I brev av 30. november 2022 ba NOKUT om høyskolens skriftlige avtaler med de nærstående. Vi mottok kun skriftlige avtaler for husleiene.

NOKUT har ikke vurdert om transaksjonene knyttet til ansgarbilen er gjennomført etter markedsmessig pris.

Skriftlige avtaler

Observasjoner og vurderinger

Leie av ansgarbilen fra eiendomsselskapet utgjør kroner 27 968 i 2022, jf. regnskapskonto 7151 i hovedbok for 2022. Høyskolen har videre utleie av personell, som vi ser høyskolen mottar om lag 4,8 mill. kroner i leieinntekter for, se kapittel 4.1.2. Høyskolen kjøper også fellestjenester fra eiendomsselskapet (om lag 2,36 mill. kroner, jf. tabell 6). Til slutt har høyskolen utlån av midler/fordringer på nærstående (6,58 mill. kroner knyttet til kapitalnedsettelsen og 2,7 mill. kroner innbetaling av gjeld, jf. regnskapskonto 1560 i hovedbok for 2022). Disse transaksjonene skal dokumenteres med skriftlige avtaler fordi handlene utgjør transaksjoner med totalbeløp mer enn kroner 10 000 med en og samme nærstående part per regnskapsår, jf. regnskapsforskriften § 5 annet ledd, jf. fjerde ledd.

Konklusjon

¹⁷ Forskrift 7. september 2006 nr. 1062 til utfylling og gjennomføring mv. av regnskapsloven av 17. juli 1998 nr. 56

Høyskolen har ikke oppfylt kravet om at transaksjoner med nærstående med totalbeløp over kroner 10 000 skal dokumenteres skriftlig, jf. regnskapsforskriften § 5 andre ledd, jf. fjerde ledd.

Fellestjenester/-kostnader

Observasjoner

Ansgar høyskole har som vist i dette kapittel ingen avtale med eiendomsselskapet om fellestjenestene/-kostnadene. Av dokument «2302 Oversikt over utleie av ansatte og felleskostnader 2022 Ansgar høyskole» (heretter utleie- og felleskostnadsoversikten), fremkommer det imidlertid en oversikt over hvilke bokføringskontoer som inngår i felleskostnadene som eiendomsselskapet viderefakturerer til høyskolen. Eksempler på felleskostnader er strøm, datautstyr og -systemer, internett, renholdsartikler og kantinekostnader. I dokumentet «Forklaring til kompensasjon på drifts og vedlikeholdskostnader i leieavtalen» står det at eiendomsselskapet fører disse kostnadene i sitt regnskap på egne kontoer og med egen avdeling for å holde kontroll på disse, før de blir viderefakturert til høyskolen og bibelskolen som en felleskostnad.

I intervjuene kom det videre frem at eiendomsselskapet [redacted]. Høyskolen faktureres a-konto gjennom året for felleskostnadene, og kostnadene blir avregnet på slutten av året. I henhold til utleie- og felleskostnadsoversikten, ark «Faktiske felleskostnader», betalte høyskolen kroner 3 223 584 i a-konto for felleskostnadene i 2022. Høyskolens faktiske andel felleskostnader viste seg å være kroner 2 355 747, jf. samme dokument. I henhold til hovedboken for 2022 har høyskolen fått tilbake differansen på kroner 867 837 etter avregningen av felleskostnadene, jf. kreditnota av 31. desember 2022 fra regnskapsdokumentasjon innhentet på stedlig tilsyn.

Vurderinger

NOKUT har gått gjennom kostnadene i dokumentet utleie- og felleskostnadsoversikten som Ansgar høyskole har fått viderefakturert fra eiendomsselskapet. Dette er kostnader vi anser som relevante for en høyskole.

Det kom frem i intervju på det stedlige tilsynet at eiendomsselskapet [redacted]. Høyskolen har følgelig betalt [redacted]. Da disse innkjøpene er gjort med uavhengige parter på det åpne markedet, anser vi at prisene er satt på markedsmessige vilkår. Det samme ville imidlertid kunne være tilfelle dersom eiendomsselskapet hadde [redacted].

Konklusjon

NOKUTS konklusjon er at innkjøpene av fellestjenester/-kostnader som viderefaktureres gjennom eiendomsselskapet er gjennomført på markedsmessige vilkår, i tråd med universitets- og høyskoleloven § 8-4 første ledd.

Husleie

Observasjoner

Ansgar høyskole leier lokaler av eiendomsselskapet på adressen Fredrik Franssons vei 4 i Kristiansand kommune, og er som nevnt selskaper i samme konsern.

Leieavtalen («2101 Leiekontrakt ADE skolene») gjelder for både Ansgar høyskole og bibelskolen, som benytter lokalene i felleskap. Avtalen er underskrevet, men ikke datert. Ansgar høyskole og bibelskolen er proratarisk ansvarlig overfor eiendomsselskapet med henholdsvis 70 og 30 prosent. Leieavtalen vi har mottatt er for perioden 1. januar 2021 til 31. desember 2025. Det fremgår av avtalen at leietaker har rett til å forlenge leieperioden med fem år på reforhandlede vilkår.

Leieavtalen gjelder leie av til sammen [redacted] kvadratmeter (kvm), som fordeler seg på arealer til eksklusiv bruk, forholdsmessig andel av fellesarealer og tekniske rom. Leien for Ansgar høyskole og bibelskolen utgjør, ifølge leieavtalen, totalt kroner 6 058 500 for 2021, og reguleres årlig på bakgrunn av Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks. Leien utgjør kroner [redacted] per kvm, som består av ordinær leie på kroner [redacted] per kvm, kompensasjon for at utleier har ansvar for deler av driftskostnader og innvendig vedlikehold på kroner [redacted] per kvm og kompensasjon for at utleier ikke får fradrag for merverdiavgift på kroner [redacted] per kvm.

I tillegg til å leie ut lokaler til høyskolen og bibelskolen, leier eiendomsselskapet ut ytterligere lokaler på adressen Fredrik Franssons vei 4 til sommerhotellet, jf. dokumentet «2101 Leiekontrakt ASH skolene», (heretter fremleieavtalen). Sommerhotellet fremleier i skoleåret lokalene til høyskolen og bibelskolen. Fremleieavtalen er på tilsvarende vilkår som leieavtalen skolene har med eiendomsselskapet, utover at ordinær leie er på kr [redacted] per kvm, noe som gir en leiepris på kroner [redacted] per kvm, inkludert kompensasjon for driftskostnader og vedlikehold, samt merverdiavgiftskompensasjon.

Det ble sagt i intervju med ledelsen og styret at prisen på kroner [redacted] per kvm er samme pris som sommerhotellet betaler til eiendomsselskapet for de samme lokalene. Etter at prisen er justert for at sommerhotellet leier ut lokalene kun i undervisningsåret, viser fremleieavtalen at total leie utgjør kroner 780 413 for høyskolen og bibelskolen til sammen. Ansgar høyskole og bibelskolen er proratarisk ansvarlig overfor sommerhotellet med henholdsvis 80 og 20 prosent.

NOKUT har bedt høyskolen dokumentere at husleieavtalene er inngått på markedsmessige vilkår, herunder fastsettelse av pris for ordinær leie (kroner [redacted] per kvm), kompensasjon for merverdiavgift (kroner [redacted] per kvm) og kompensasjon for driftskostnader og vedlikehold (kroner [redacted] per kvm). Høyskolen har i den forbindelse sendt inn dokumentet «2009 NOTAT leieverdi Ansgar fra eiendomsmegler» fra Næringsmegleren Sædberg & Hodne (heretter meglervurderingen). Notatet bygger på tidligere vurderinger gjort av megleren, og inneholder følgende vurdering:

I september 2018 vurderte jeg gjennomsnittlig årlig markedsleie, gitt et ordinært leieforhold hvor ansvar for vedlikehold og kostnader er regulert i samsvar med «leiestandarden», til å utgjøre NOK [redacted] pr. kvm. Det er min vurdering at markedet for slike lokaler har endret seg marginalt siden 2018 i positiv retning. Den standardheving som er gjort i deler av de eksisterende lokalene, samt standarden på de nye lokalene, er imidlertid forhold som påvirker markedsleien i positiv retning.

Det må nevnes at markedet for undervisningslokaler med tilhørende fasiliteter er begrenset. Samtidig er også antall eiendommer med slike fasiliteter begrenset. Deler av bygningen er lokaler med høy teknisk standard og derved høye

byggekostnader. I et ordinært marked vil man normalt ikke få betalt en leie som tilsvarer en ordinær avkastning av slike investeringer.

Basert på den vurderingen, har megleren kommet frem til en gjennomsnittlig markedsleie på kroner [redacted] til kroner [redacted] per kvm for lokalene i Fredrik Franssons vei 4. Det fremkommer i meglervurderingen at arealene i andre etasje ikke var klare på tidspunktet verddivurderingen av bygget ble gjennomført. Meglerens vurdering var derfor at markedsleien utgjør kroner [redacted] per kvm frem til arealene i andre etasje kan tas i bruk. Det kom frem i intervju med ledelsen at konsernet hadde tatt utgangspunkt i næringsmeglerens vurdering ved fastsettelse av den ordinære leien til kroner [redacted] per kvm.

Angående kompensasjon for at utleier ikke får fradrag for merverdiavgift, skriver næringsmegleren videre:

Nå som det er investert i oppgradering og nybygg blir spørsmålet svært aktuelt. Det bør derfor gjøres en vurdering av hvor mye en slik kompensasjon skal utgjøre. En slik vurdering må ta utgangspunkt i hvor stor del av merverdiavgiften utleier ikke får fradrag for som følge av at leietaker ikke er merverdiavgiftspliktig. Beløpet justeres (nedskrives) over 10 år med 10% pr. år.

Det kom ikke klart frem i intervju på det stedlige tilsynet hvordan merverdi-kompensasjonen på kroner [redacted] per kvm ble fastsatt, men det ble sagt at både næringsmegler og skatteadvokat fra PWC kom med rådgivning om dette. Det ble videre sagt at 25 prosent av kr [redacted]¹⁸ er litt i overkant av kroner [redacted], noe som kunne stemme ettersom ikke alle kostnader er merverdiavgiftspliktige. NOKUT ser imidlertid at beløpet vil utgjøre kroner [redacted] per kvm.¹⁹

I note om varige driftsmidler i årsregnskapet til eiendomsselskapet for 2021, fremkommer det at selskapet har bokført tilgang på campus, på kroner 46 036 824. Vi oppfatter at dette gjelder oppgraderingen av eksisterende lokaler og nybygget megleren omtaler. Tabell 2 viser merverdiavgiften dersom hele tilgangen hadde vært merverdiavgiftspliktig (basert på næringsmeglernes beregning).²⁰

Tabell 2. Merverdiavgift på tilgangen på driftsmidler

Tilgang av bygninger	25% mva av tilgangen	Mva per år i 10 år	Antall kvm	Mva fordelt per kvm per år
46 036 824	11 509 206	1 150 921	[redacted]	[redacted]

Ettersom vi ikke vet hvor mye av tilgangen som faktisk er underlagt merverdiavgift, er oversikten i tabell 2 kun egnet til å gi en pekepinn på hva den maksimale kompensasjonen kan utgjøre per kvm. Vi har beregnet at den maksimale merverdiavgiftskompensasjonen kan utgjøre kroner [redacted] per kvm.

Når det gjelder den delen av leien som gjelder driftskostnader og innvendig vedlikehold, omtaler ikke meglervurderingen kompensasjon for at utleier har ansvar for deler av disse kostnadene, utover at megleren legger til grunn at det er «et ordinært leieforhold hvor ansvar for vedlikehold og kostnader er regulert i samsvar med «leiestandarden».

¹⁸ Ordinær leie (kr [redacted]) og kompensasjon for deler av driftskostnader og innvendig vedlikehold (kr [redacted])

¹⁹ [redacted] *0,25

²⁰ Ettersom tilgangen er bokført inkludert mva., utgjør 25 prosent mva. 20 prosent av tilgangen.

I dokumentet «Forklaring til kompensasjon på drifts og vedlikeholdskostnader i leieavtalen», fremkommer det at fastsettelsen av kompensasjonen til kroner [redacted] per kvm ble gjort sammen med næringsmegler, rådgiver i økonomi og fag hos KNIF Regnskap og advokat hos PWC. Det står videre:

Vurderingen som ble gjort er at faste kostnader til drift og vedlikehold av bygg skal ligge i leieavtalen. Noen av kontoene har kostnader som er av variabel grad som eksempelvis vedlikeholdskostnader. Innenfor gjeldene leieavtale som er på 5 år vil Ansgar Drift og Eiendom det ene året få inn nok kompensasjon til å dekke kostnader, derimot viste regnskapet for 2022 at det noen ganger vil ligge under kompensasjonsbeløpet.

I samme notat fremkommer det en tabell som viser hvordan kompensasjonsbeløpet på kroner [redacted] (kroner [redacted] ganget med antall kvm) er fordelt/budsjettert på regnskapskontoene kommunale avgifter, vedlikehold, vedlikehold utearealer, verktøy/redskap, service og vedlikehold, forsikringer og lønn til driftsteknikere.²¹ I samme tabell er det satt opp et regnskap for de faktiske kostnadene i 2022, som utgjør kroner [redacted].

Vurderinger

For enkelthets skyld tar vi kun utgangspunkt i leieavtalen mellom høyskolen og bibelskolen, og eiendomsselskapet. Vurderingene vi gjør av avtalen, gjør seg også gjeldende for fremleieavtalen mellom Ansgar høyskole og bibelskolen, og sommerhotellet. Vi har fått forklart i intervju at fremleieavtalen høyskolen og bibelskolen har med sommerhotellet, er på samme vilkår som sommerhotellet har med eiendomsselskapet – med unntak av leiepris.

Vi har valgt å gjennomføre en vurdering av om prisen på leien er fastsatt til markedsmessig pris ved hvert element i leieprisen på kroner [redacted] per kvm. Dette er den ordinære leien (kroner [redacted]), kompensasjonen for at utleier ikke får fradrag for merverdiavgift (kroner [redacted] per kvm) og kompensasjon for at utleier har ansvar for deler av driftskostnader og innvendig vedlikehold (kroner [redacted] per kvm).

Vi er kjent med at næringsmegleren, som foretok en verdivurdering av bygget til Ansgar høyskole, har utført tilsvarende oppdrag for høyskolen tidligere. Megleren kjenner etter vår vurdering derfor eiendommen. Vi ser at megleren, på bakgrunn av sin kunnskap om eiendomsmarkedet i Kristiansand, konkluderer med at gjennomsnittlig markedsleie for lokalene er kroner [redacted] per kvm før høyskolen kan ta i bruk andre etasje, og i størrelsesorden kroner [redacted] til kroner [redacted] per kvm etter. Prisen høyskolen betaler tilsvarer det næringsmegleren har estimert å være markedspris for lokalene før andre etasje kan tas i bruk.

Notatet vi har fått fremlagt fra næringsmegleren viser ikke noe beregningsgrunnlag for fastsettelse av markedsmessig leie. Notatet viser heller ikke til sammenlignbare eiendommer med tilhørende leiepriser. Det er dermed ikke mulig for NOKUT å vurdere grunnlaget for næringsmeglerens fastsettelse av markedsleien.

NOKUT har imidlertid sett på meglervurderingen kombinert med muligheten for fremleie i vurderingen av markedsmessigheten. Ved fastsettelse av leieprisen på kroner [redacted] oppfatter vi det slik at næringsmegleren forutsetter at leietakerne dekker sin andel av

²¹ Beløpet på [redacted] stemmer ikke med det Ansgar oppgir som beregningsgrunnlag som er antall kvm lik [redacted] (avrundet)* [redacted] pr kvm=kroner [redacted]

drifts- og vedlikeholdskostnadene, slik høyskolen og bibelskolen gjør ved å betale kr [redacted] per kvm i kompensasjon for at utleier har ansvar for deler av driftskostnader og innvendig vedlikehold. Det ligger imidlertid ingen forutsetninger i næringsmeglernes prisvurdering når det gjelder fremleierett. Ifølge leieavtalen kan høyskolen med samtykke fremleie lokalene. Det står videre i avtalen at samtykke kan nektes på fritt grunnlag. Vi anser at denne praksisen gir skolen en begrenset disposisjonsrett over lokalene de leier av eiendomsselskapet.

Vi anser imidlertid at en slik fremleierett har liten verdi for høyskolen, ettersom de allerede leier lokalene sammen med bibelskolen. For de lokalene som er mest aktuelle for fremleie, er det sommerhotellet som står som leietaker, og fremleier til Ansgar høyskole og bibelskolen. Høyskolen får derfor begrenset disposisjonsrett over lokalene de leier av eiendomsselskapet. Som følge av den begrensede disposisjonsretten kan ikke eiendomsselskapet ta høyere leiepris enn det som står i meglervurderingen, som vi forutsetter gjelder for lokaler som har full disposisjonsrett. Denne legger vi til grunn for den høyeste prisen høyskolen kan betale.

Næringsmegleren har gjort en uavhengig vurdering, og NOKUT kan ikke se at det foreligger grunnlag for å si at fastsettelsen av markedsleien er feil. Vi legger derfor til grunn at prisen høyskolen betaler for ordinær leie på kr [redacted] per kvm er en markedsmessig leiepris.

Vi har registrert at nybygget og oppgraderingen av lokalene ble ferdigstilt i 2021. I leieprisen er det lagt inn den prisen per kvm utbygger trenger for å dekke kostnader og vedlikehold. I henhold til leieavtalen med eiendomsselskapet kan ikke leien tillegges merverdiavgift. Dersom leietaker skulle betale en kompensasjon for utleiers reduserte mulighet til fradrag av merverdiavgift, ville en slik kompensasjon komme i tillegg til leien. Dette ble aktualisert da oppgradering av bygg og nybygg ble gjennomført. Vi ser at megleren mente at det måtte foretas en vurdering av hvor mye en slik kompensasjon skal utgjøre, med utgangspunkt i hvor stor del av merverdiavgiften utleier ikke fikk fradrag for.

Basert på beregningene presentert under observasjonene, har vi beregnet at det maksimale beløpet merverdiavgiften kan utgjøre er kroner [redacted]. Dersom beløpet justeres ned med 10 prosent per år (kroner [redacted]) og fordeles på antall kvm [redacted] utgjør det en pris på kroner [redacted] per kvm per år. Ettersom det ikke er fradragsberettiget merverdiavgift på alle byggekostnadene, samt at ikke alle kostnadene har høyeste sats for merverdiavgift (25 prosent), finner vi det sannsynlig at markedsmessig pris for kompensasjonen må utgjøre mindre enn kroner [redacted] per kvm.

Vår beregning viser at kroner [redacted] tilsvarer om lag 70 prosent av kroner [redacted]. Vi finner det sannsynlig at det kan gjenspeile andelen av de fradragsberettigede byggekostnadene, og at prisen på kroner [redacted] derfor er markedsmessig. Denne kompensasjonen vil være nedbetalt i løpet av ti år etter 2021, slik at fremtidige avtaler må ta høyde for dette. I henhold til leieavtalen, er kompensasjonen avtalt til kroner [redacted] per kvm. Vi kan ikke se at høyskolen har kunnet fremlegge dokumentasjon på at dette er markedsmessig pris.

I meglervurderingen ble det lagt til grunn at i gjennomsnittlig årlig markedsleie gitt et ordinært leieforhold, vil ansvar for vedlikehold og kostnader være regulert i samsvar med «leiestandarden», som innebærer at leietakerne dekker sin andel av drifts- og vedlikeholdskostnadene. I leieavtalen med eiendomsselskapet står det at kompensasjon for at utleier har ansvar for deler av driftskostnader og innvendig vedlikehold, er avtalt til kroner [redacted] per kvm. Vi kan ikke se at høyskolen har dokumentert at dette er en markedsmessig pris.

Det vi likevel kan vurdere er hva de faktiske drifts- og vedlikeholdskostnadene har utgjort i 2022, inkludert lønn til driftsteknikere, som er fremlagt i dokumentet «Forklaring til kompensasjon på drifts og vedlikeholdskostnader i leieavtalen». Når vi fordeler de faktiske drifts- og vedlikeholdskostnadene på kroner [redacted] på antall kvadratmeter [redacted]), får vi kr [redacted] per kvm. Høyskolen har selv forklart i samme dokument, at de faktiske kostnadene for drifts- og vedlikeholdskostnadene var lavere enn kompensasjonsbeløpet i 2022, men at de vanligvis er tilnærmet like store.

Høyskolen har i 2022 betalt kroner [redacted] over markedspris per kvadratmeter (kroner [redacted] – kroner [redacted]). Vi finner følgelig at fastsettelsen av kompensasjonsbeløpet ikke har vært på markedsmessige vilkår. Det at høyskolen har betalt for mye per kvadratmeter blir omtalt under kapittel 4.3 Disponering av midler.

Konklusjon

Høyskolen har ikke dokumentert at leieavtalen med Ansgar Drift og Eiendom AS er inngått på markedsmessige vilkår, da høyskolen har betalt kroner [redacted] over markedspris/for mye per kvadratmeter i kompensasjon for drift- og vedlikeholdskostnader, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-4 andre ledd, jf. første ledd.

Langsiktige fordringer

Observasjoner

Ansgar høyskole har hatt langsiktige fordringer på nærstående selskap i perioden 2020–2022. I 2020 utgjorde de langsiktige fordringene 9,3 mill. kroner fordelt på morselskapet Ansgarskolen og eiendomsselskapet. I 2021 utgjorde fordringene fremdeles 9,28 mill. kroner, men denne gangen til kun Ansgarskolen. I 2022 er fordringene gjort opp, delvis gjennom reversering av aksje-/kapitalforhøyelse fra 2016 (6,58 mill. kroner) og delvis gjennom nedbetaling (2,7 mill. kroner). Basert på noteopplysning (note 3) om mellomværene i årsregnskapene til høyskolen²², har vi i tabell 3 fremstilt en oversikt over utviklingen i fordringene fra kapitalforhøyelsen ble gjennomført i 2016 til den ble reversert i 2022.

Tabell 3. Utviklingen i fordringer for høyskolen fra 2016–2022

Fordringer	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ansgarskolen			1 288 771	1 288 771	1 288 771	9 280 000	
Ansgar Drift og Eiendom	5 080 052	3 965 864	6 514 113	6 505 342	8 025 497		
Ansgar Bibelskole	1 883 489	2 358 053	1 519 354	1 520 155			
Sum fordringer	6 963 541	6 323 917	9 322 238	9 314 268	9 314 268	9 280 000	0

I intervjuene og av årsregnskapene og i dokumentet «2304 Notat vedr. Gjeldskonvertering 2016 i Ansgar Høyskole» (heretter «gjeldskonverteringen»), fremkommer det at en stor del av fordringene kom i forbindelse med kapitalforhøyelse på kroner 6 580 000 i 2016. I gjeldskonverteringen har høyskolen redegjort for at de i årene før 2016 hadde flere år med underskudd, og det ble diskutert ulike muligheter for hvordan egenkapitalen kunne styrkes. Løsningen ble et debitor-/kreditorkifte, ved at gjelden som eiendomsselskapet hadde til Ansgarskolen i 2016, pålydende 6 mill. kroner, ble flyttet over til Ansgar høyskole. Det ble gjennomført ved at Ansgarskolen reduserte sin fordring på eiendomsselskapet med 6 mill. kroner og økte sin fordring på Ansgar høyskole med tilsvarende beløp. Ansgar høyskole fikk

²² Mellomværende i 2016 er hentet fra årsregnskapet for 2017

da en fordring på eiendomsselskapet på 6 mill. kroner, og økte da samtidig sin gjeld til morselskapet Ansgarskolen med samme beløp. Ansgar høyskole hadde kroner 587 770 i gjeld i 2015 som ble redusert til kroner 7 770 i 2016 til morselskapet Ansgarskolen, en endring på kroner 580 000. Den nye gjelden ble da kroner 6 580 000 (6 mill. kroner pluss kroner 580 000). Denne gjelden ble så konvertert til aksjekapital i 2016.

Selv om høyskolen ble tilført en fordring på 6 mill. kroner i 2016, viser høyskolens årsregnskap for 2015 og 2016, at fordringene til nærstående selskap kun økte med 3,63 mill. kroner fra 31. desember 2015 til 31. desember 2016.²³ Høyskolen har redegjort og delvis dokumentert at resterende 2,37 mill. kroner²⁴ har blitt betalt til høyskolen fra eiendomsselskapet på 1,7 mill. kroner. Av de langsiktige fordringene på 9,28 mill. kroner i 2021, utgjorde følgelig 5,65 mill. kroner andre transaksjoner enn kapitalforhøyelsen.

Som vi kan se av tabell 3 har høyskolen hatt langsiktige fordringer til flere selskap enn kun eiendomsselskapet. Høyskolen har blant annet hatt fordringer mot bibelskolen, som det ser ut til at eiendomsselskapet overtok i 2020.²⁵ Videre har Ansgarskolen også hatt gjeld til høyskolen på 1,29 mill. kroner fra 2018 til 2021. I 2021 ser vi av hovedbok og styreprotokoll 3/2021, at konsernet har gjennomført et debitor-/kreditorkifte på lik linje som i 2016, for å kunne reversere kapitalforhøyelsen i høyskolen.

Som tidligere nevnt, foreligger det ikke noen avtale for disse fordringene. Det kom frem i intervju at det heller ikke er foretatt noen renteberegning av fordringene.

Vurderinger

Ettersom høyskolen ikke har noen skriftlige avtaler som regulerer de langsiktige fordringene, foreligger det ikke noe dokument som forklarer hvorfor de nærstående selskapene skylder høyskolen penger. Høyskolen har imidlertid lagt frem dokumentasjon på kapitalforhøyelse i 2016, som forklarer deler av beløpet. Resterende beløp fremstår som utlån av midler til selskap i samme konsern.

Da konsernet opererer med debitor-/kreditorkifte ved flere anledninger, fremstår det for oss som at konsernet fordeler og motregner gjeld og fordringer mellom selskapene etter behov, tilsvarende en konsernkontoordning. Ettersom høyskolen er det selskapet som sitter med fordringene, tar høyskolen på seg risiko på vegne av de andre konsernselskapene. Denne risikoen kunne vært delvis redusert gjennom skriftlige avtaler, men konsernet har ingen slike.

I perioden 2016 til 2021 har Ansgarskolen, eiendomsselskapet og Ansgar bibelskole skyldt høyskolen mellom 6,32 mill. kroner og 9,28 mill. kroner. Høyskolen har ikke mottatt noen kompensasjon for midlene selskapene skylder høyskolen, verken for å kompensere for høyskolens tapte renteinntekter eller for den risiko høyskolen har påtatt seg som långiver.

Det er ikke mulig å låne penger i markedet uten å betale renter, ha skriftlig avtale, stille sikkerhet eller å ha en nedbetalingsplan, og derfor er vår vurdering at de langsiktige fordringene ikke er inngått på markedsmessige vilkår.

²³ Fordring i 2016 lik kroner 6 963 541 minus fordring 2015 lik kroner 3 336 809

²⁴ Aksjekapitalforhøyelsen lik kroner 6 580 000 minus endringen i fordringen lik kroner 3 626 732 minus endring i gjeld lik kroner 580 000

²⁵ Fordringen mot bibelskolen reduseres med samme beløp som fordringen mot Ansgar Drift og Eiendom øker med.

I tillegg ser vi at høyskolen ikke kan gjøre rede for fordringen knyttet til debitor/kreditorskiftet som utgjorde 9,28 mill. kronene på sitt høyeste. Det utgjør en risiko for at det offentlig tilskudd og studentenes egenbetaling ikke kommer studentene til gode.

Konklusjon

Basert på våre undersøkelser, er vår konklusjon at høyskolens fordringer til nærstående selskap ikke er gjennomført på markedsmessige vilkår. Dette er i strid med universitets- og høyskoleloven § 8-4 første ledd.

4.2.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at kravene til at avtaler med nærstående er inngått på markedsmessige vilkår, ikke er oppfylt, da Ansgar høyskole har betalt over markedspris for husleie og hatt fordringer som ikke er på markedsmessige vilkår. Høyskolen har heller ikke kunnet dokumentere fullt ut at husleieavtalen og fordringene er inngått på markedsmessige vilkår, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-4 første og andre ledd.

Høyskolen mangler også skriftlige avtaler for utleie av personell, fellestjenester/-kostnader, leie av ansgarbilen og utlån av midler/fordringer, jf. regnskapsforskriften § 5 andre ledd, jf. fjerde ledd.

Høyskolen pålegges å rette dette forholdet, se kapittel 6.1.

4.3 Disponering av midler

4.3.1 Rettslige krav

Høyskolen skal benytte statstilskudd og egenbetaling fra studentene til den akkrediterte utdanningen og innenfor lovens formål, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3 tredje ledd. Mottatt statstilskudd og egenbetaling skal komme studentene til gode, og høyskolen kan ikke foreta utdelinger, jf. § 8-3 fjerde ledd.

At egenbetaling fra studentene skal benyttes til den akkrediterte utdanningen og innenfor lovens formål, innebærer at høyskolen kun kan pådra seg kostnader som er relevante for utdanningsvirksomheten. Disse kostnadene skal være forholdsmessige til høyskolens behov. I denne vurderingen tas det utgangspunkt i kostnader til ordinær drift av sammenlignbare høyskoler.

Ved avvikling av akkreditert virksomhet i høyskoler som mottar tilskudd og som er organisert som aksjeselskaper, skal verdiene i selskapet tilfalle staten etter at selskapets gjeld og aksjonærenes innskutte kapital er trukket fra, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3 fjerde ledd, jf. regnskapsforskriften § 8.

4.3.2 Observasjoner og vurderinger

Vedtekter

Observasjoner

I høyskolens vedtekter («2205 Vedtekter Ansgar høyskole AS 2022») punkt 11 om anvendelse av overskudd og eiendeler ved oppløsning, står det at «[e]ttersom selskapet ikke har økonomisk formål, skal overskudd og eiendeler ved oppløsning av aksjeselskapet tilfalle Misjonskirken Norge».

Vurderinger og konklusjon

NOKUTs vurdering er at innholdet i vedtektene punkt 11 strider mot regnskapsforskriften § 8 første ledd som fastslår at verdier i selskapet skal tilfalle staten etter at gjeld og aksjonærs innskutte kapital er trukket fra, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3 fjerde ledd.

Vi ønsker å poengtere viktigheten av at høyskolen har et bevisst forhold til vedtektene sine, og at styret sørger for at høyskolens styrende dokumenter er egnet som veiledning til driften av institusjonen. Da etterlevelse av vedtektene punkt 11 vil føre til lovbrudd, anbefaler NOKUT høyskolen å endre vedtektene på dette punkt.

Utleie av personell

I kapittel 4.1 Økonomisk skille mellom akkrediterte og ikke-akkrediterte deler av virksomheten, konkluderte vi med at Ansgar høyskole har ikke-akkreditert virksomhet i form av utleie av personell til andre konsernselskap. For å kunne vurdere om tilskudd og egenbetalingen fra studentene kun er benyttet til den akkrediterte utdanningen, må vi vurdere om den ikke-akkrediterte delen av virksomheten er selvfinansiert. Ettersom høyskolen ikke har økonomisk skille med tilhørende segmentregnskap for akkreditert og ikke-akkreditert del av virksomheten, har vi mangelfull dokumentasjon til å kontrollere dette. Vi har imidlertid benyttet informasjon om rektors arbeidsforhold til å vurdere om høyskolen får dekket sine lønnskostnader og sosiale kostnader fullt ut.

Observasjoner

I dokumentet «AH 2234 Budsjett for 2023», fremkommer stillingsprosentene høyskolens administrativt ansatte skal ha i de forskjellige konsernselskapene i 2023. I intervju gjennomført under det stedlige tilsynet, ble det fortalt at stillingsprosentene vurderes og fastsettes årlig i forbindelse med budsjettarbeidet. Stillingsprosentene fastsettes basert på behov, og er stabile fra år til år. Det ble sagt at de ansatte ikke fører timelister.

I intervjuene ble det sagt at høyskolen fakturerer de ansattes lønn, inkludert sosiale kostnader, samt et ■■■ prosent påslag. Det ble sagt at lønnskostnadene hentes ut fra regnskapet hver måned, og at alle direkte kostnader blir fakturert basert på fastsatt stillingsbrøk. Det ble videre sagt at påslaget på ■■■ prosent som blir lagt til, skal være tilstrekkelig for å sikre at høyskolen ikke subsidierer de andre selskapene, men ikke så høyt at høyskolen tjener penger på utleien.

På spørsmål om høyskolen tok på seg risiko ved å ansette det administrative personellet i større stillingsbrøker enn hva høyskolen selv har behov for, svarte ledelsen i intervjuet at stillingsbrøken i de forskjellige selskapene står i arbeidsavtalen til de ansatte, selv om høyskolen er ansvarlig for arbeidsforholdet. Det er derfor forutsigbart for både de ansatte og høyskolen. Ledelsen sa videre at dersom behovet for utleien til et selskap minsker, må høyskolen lage en ny fordeling av kostnadene.

Selv om høyskolen ikke har segmentregnskap for den ikke-akkrediterte delen, har vi informasjon om rektors arbeidsforhold fra årsregnskapet til høyskolen for 2021, som er siste tilgjengelige årsregnskap. Som nevnt i kapittel 4.1, er det i 2021 at høyskolens fremleie settes i system. I note 1 til årsregnskapet for 2021 fremkommer blant annet rektors lønn, pensjon, utleieprosent til bibelskolen og eiendomsselskapet (25 prosent til hver) og hva som ble fakturert, jf. tabell 4. NOKUT har i beregningen benyttet en metode som kun vil

være aktuell for høyskolen i dette tilsynet, da vi har foretatt en estimert beregning av sosiale kostnader ved å dekomponere differansen mellom lønn og det som faktisk er betalt av nærstående.

Tabell 4. Rektors lønnskostnader og andeler utleie til konsernselskapene

Rektor 2021	Lønnskostnader	Høyskolen (50%)	Bibelskolen (25%)	Drift og Eiendom (25%)
Lønn	kr 853 568	kr 426 784	kr 213 392	kr 213 392
Pensjonsutgifter	kr 17 145	kr 8 573	kr 4 286	kr 4 286
Annen godtgjørelse	kr 7 641	kr 3 821	kr 1 910	kr 1 910
Arbeidsgiveravgift, NOKUTs beregning (14,1%)	kr 123 848	kr 61 924	kr 30 962	kr 30 962
Sum lønn eks sos kost	kr 1 002 202	kr 501 101	kr 250 550	kr 250 550
Sum betalt av nærstående			kr 335 043	kr 335 043
Differanse mellom sum lønn og sum betalt			kr 84 493	kr 84 493
Estimert ■ påslag (av sum betalt av nærstående)			kr ■	kr ■
Estimerte sosiale kostnader eks. aga (basert på sum differanse fratrukket ■ påslag)			kr ■	kr ■
Estimerte sosiale kostnader i prosent (av sum lønn)			30%	30%

Basert på opplysningene i tabell 4 kan det se ut til at høyskolen har viderefakturert lønn, inkludert feriepengene²⁶, arbeidsgiveravgift og pensjon for rektor til selskapene i konsernet. Det kan i tillegg se ut til at høyskolen også fakturerer for andre forhold, som kan være andre ytelser, som blant annet forsikringer, og velferdskostnader. Høyskolen ser deretter ut til å ha lagt på 30 prosent for å dekke de sosiale kostnadene, før de har lagt ■ prosent påslag på hele summen.

Vurderinger

Basert på rektors viderefakturerte lønn til bibelskolen og eiendomsselskapet, finner vi det sannsynlig at høyskolen viderefakturerer lønnskostnadene slik det ble fortalt på det stedlige tilsynet. Vi finner det videre sannsynlig at 30 prosent er nok til å dekke de sosiale kostnadene, da en andel sosiale kostnader på 20–30 prosent er rimelig²⁷, særlig ettersom det ser ut til at høyskolen har fakturert arbeidsgiveravgiften som egen post, og ikke en del av de sosiale kostnadene. Vi finner det derfor sannsynlig at høyskolen fikk dekket sine kostnader tilsvarende stillingsprosenten rektor jobber for Ansgar bibelskole og eiendomsselskapet i 2021. Dersom fremleien av rektor er representativ for utleien av samtlige administrativt ansatte, finner vi det sannsynlig at høyskolen får dekket sine kostnader tilsvarende de utleide stillingsprosentene.

Det er videre høyskolen som har de arbeidsrettslige forpliktelsene overfor de ansatte, og som betaler de ansattes lønn. Dersom de andre selskapene skulle ha mindre behov for de

²⁶ Det kan se ut til at feriepengene som er viderefakturert, er feriepengene som ble utbetalt i 2021 (som påløp i 2020 og er en del av samlet lønnskostnad i 2021), ikke feriepengene som påløp i 2021 (som vil bli utbetalt i 2022). For rektor er disse feriepengene ganske like, da lønnen ikke har endret seg mye fra 2020 til 2021, men for andre ansatte kan det ha mye å si, særlig nyansatte. Det er derfor viktig at høyskolen påser at de viderefakturerer de riktige kostnadene.

²⁷ <https://www.altinn.no/starte-og-drive/arbeidsforhold/ansettelse/hva-koster-en-arbeidstaker/>

ansattes kompetanse, forplikter høyskolen seg fremdeles til å betale lønn på samme vilkår som tidligere

De utleide stillingsprosentene er imidlertid ikke etterprøvbare. Vi har ikke fått fremlagt dokumentasjon som viser at utleien ikke er større enn den andelen høyskolen får betalt for eller at høyskolen selv har et behov som gjenspeiler andelen som ikke er utleid. Ved at høyskolen ikke kan dokumentere dette, gjennom timeføring for de ansatte, etterprøvbare beregninger eller lignende, anser vi at det foreligger risiko for at høyskolen betaler for arbeidskraft de selv enten ikke har behov for og/eller arbeidskraft hos de andre konsernselskapene. Dette utgjør etter NOKUTs vurdering en risiko for at offentlig tilskudd og egenbetaling ikke kommer studentene til gode.

Konklusjon

Metoden høyskolen benytter for utregning av stillingsbrøk er ikke etterprøvbar. Dette utgjør etter NOKUTs vurdering en risiko for at offentlig tilskudd og egenbetaling ikke kommer studentene til gode. Vi konkluderer med at høyskolen ikke har sikret at offentlig tilskudd og egenbetaling fra studentene benyttes til den akkrediterte utdanningen og innenfor lovens formål, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3 tredje og fjerde ledd.

Høyskolen pålegges å rette dette forholdet, se kapittel 6.1.

Fordeling av felles- og husleiekostnader mellom høyskolen og bibelskolen

Observasjoner

Som det fremkom i kapittel 4.2 Avtaler med nærstående, benytter Ansgar høyskole og Ansgar bibelskole seg av samme lokaler og blir viderefakturert kostnader a-konto for fellestjenester som gjelder dem begge. Dette gjøres etter fordelingsnøkler.

Høyskolen har fremlagt et notat datert 5. februar 2019, «AS 2035E Notat fordeling leieutgifter godkjent av styret desember 2020» (heretter fordeling av leieutgifter), som omhandler kjøpene høyskolen og bibelskolen gjør fra eiendomsselskapet. Bakgrunnen for notatet er ønsket om at høyskolen og bibelskolen skal leie samme lokaler, dele felles driftskostnader og dele anskaffelser begge har behov for. Det står videre at høyskolen

legger til grunn at sambruk og fordeling av kostnader vil medføre lavere kostnader for skolene enn om de for eksempel skulle leid lokaler hver for seg. Vi mener at sambruk og fordeling av kostnader dermed er i tråd med prinsippet om at tilskuddsmidler skal komme elever (Ansgar Bibelskole AS) og studenter (Ansgar Høgskole AS) til gode.

Ettersom høyskolen og bibelskolen ikke har samme behov for lokalene, varene og tjenestene fra eiendomsselskapet, fremkommer det i samme notat en fordelingsbrøk. Brøken tar utgangspunkt i følgende prinsipper:

- Musikkstudenter krever større arealer, og flere øvingsrom, mer utstyr og flere lærere enn andre studenter og elever
- Masterstudenter har undervisning på campus noen uker i året, og de bruker dermed lokalene i langt mindre grad enn studenter som er på campus hver uke. Masterstudenter benytter også større andel eksterne lærere.
- Bibelskolen har høyere timetall per undervisningsuke enn høyskolen
- Biblioteket benyttes i det vesentligste av høyskolens studenter
- Elev-/studenttall beregnes snitt tre siste skoleår

- En andel av kostnadene fordeles likt per skoleslag

Basert på disse prinsippene og student-/elevoversikt høsten 2016, 2017 og 2018, kom konsernet i 2019 frem til en fordelingsnøkkel på 65,5 prosent til høyskolen og 34,5 prosent til bibelskolen. I henhold til samme dokument avrundes imidlertid fordelingsnøkkelen for husleien til 70 og 30 prosent.

I intervju avholdt under det stedlige tilsynet kom det ikke klart frem hvorfor man valgte å runde av fordelingsbrøken for husleien. Det ble sagt at brøken kunne vært avrundet til 65/35, men at det ble ansett at høyskolen hadde mest behov for lokalene, og derfor ble den rundet av til 70/30.

I husleieavtalen med eiendomsselskapet står det at skolene er proratarisk ansvarlig overfor eiendomsselskapet med henholdsvis 70 og 30 prosent. I husleieavtalen med sommerhotellet står det imidlertid at skolene er proratarisk ansvarlig overfor sommerhotellet med henholdsvis 80 og 20 prosent. I dokumentet fordeling av leieutgifter er forklaringen på at høyskolens andel av husleien er høyere til sommerhotellet (80 prosent) enn til eiendomsselskapet (70 prosent) at det legges til grunn at høyskolen har en høyere bruk av kantine, resepsjon og vringleareal enn bibelskolen. Det skyldes at det er flere studenter enn elever, og at disse studentene ikke bare bruker området til å spise lunsj, men også til studier.

Basert på utleie- og felleskostnadsoversikten ser vi at fordelingsbrøken for husleien til eiendomsselskapet også er satt til 80/20 fra 2022. I samme regneark fremkommer det en detaljert oversikt over hvilke bokføringskontoer som inngår i felleskostnadene som eiendomsselskapet viderefakturerer til selskapene i konsernet. Videre ser vi av utleie- og felleskostnadsoversikten at om lag 45 prosent av bokføringskontoene for felleskostnadene benytter samme fordelingsnøkkel som husleien, på 80/20, og fordelingsnøkklene mellom høyskolen og bibelskolen ligger for øvrig mellom 50 til 75 prosent for høyskolens del. Fordelingsnøkkelen påvirkes av om bokføringskontoen skal viderefaktureres til flere selskap enn kun til Ansgar høyskole og bibelskolen.

I intervju med ledelsen kom det frem at fordelingsnøkkelen fra 2019 på 65,5/34,5 var endret til 80/20 for husleien og felleskostnadene som følge av at høyskolen har fått flere studenter, mens bibelskolen ikke har vokst, og av at eiendomsselskapet har bygget ut lokalene hovedsakelig basert på høyskolens behov. Det foreligger imidlertid ingen detaljert beregning av fordelingsbrøken etter 2019.

I henhold til informasjon fra DBH²⁸, har høyskolen siden høst 2016 økt antall studenter fra 250 til 330 i 2022, mens bibelskolen har redusert antallet fra 75 til 52, jf. tabell 5.

Tabell 5. Student-/elevtall for høyskolen og bibelskolen fra 2016 til 2022

Studenttall høst	Høyskolen	Bibelskolen	Sum
2016	250	75	325
2017	305	67	372
2018	315	72	387
2019	330	85	415
2020	360	64	424
2021	340	59	399
2022	330	52	382

²⁸ <https://dbh.hkdir.no/tall-og-statistikk/statistikk-meny/studenter>

På tidspunktet da notatet med fordelingsnøkkelen ble utarbeidet, hadde høyskolen 315 studenter, og på tidspunktet for husleieavtalene hadde de 360, jf. tabell 5. Bibelskolens tilsvarende elevtall var 72 og 64. Gjennomsnittlig student-/elevtall i perioden 2016–2018 utgjør 290 studenter og 71 elever (brøk utgjør 80/20 i denne perioden). I perioden 2019–2022 utgjorde de samme tallene henholdsvis 340 studenter og 65 elever (brøk utgjør 84/16 for perioden 2019–2022).

I henhold til noteopplysninger om handel med nærstående i årsregnskapene til høyskolen og bibelskolen for 2019, 2020 og 2021 (note 7) og opplysninger i utleie- og felleskostnadsoversikten (ark «Faktiske felleskostnader 2022»), har vi fremstilt en fordeling mellom høyskolen og bibelskolen av betalte felleskostnader og betalt husleie, jf. tabell 6.

Tabell 6. Fordeling av felleskostnader mellom høyskolen og bibelskolen

År	Høyskolen	Bibelskolen	Sum	Prosent AH	Prosent AB
2020	1 751 933	709 441	2 461 374	71 %	29 %
2021	2 207 127	658 124	2 865 251	77 %	23 %
2022	2 355 747	733 221	3 088 968	76 %	24 %

Tabell 7. Fordeling av husleie mellom høyskolen og bibelskolen²⁹

År	Høyskolen	Bibelskolen	Sum	Prosent AH	Prosent AB
2019	2 627 333	1 406 714	4 034 047	65 %	35 %
2020	3 008 844	1 455 172	4 464 016	67 %	33 %
2021	4 240 952	1 817 550	6 058 502	70 %	30 %
2022	4 943 736	1 235 934	6 179 670	80 %	20 %

Grunnen til at fordelingen av felleskostnadene mellom høyskolen og bibelskolen ikke stemmer med de fastsatte fordelingsbrøkene, kommer som tidligere nevnt av to forhold. For det første, er det enkelte av felleskostnadene som fordeles på flere selskap enn kun høyskolen og bibelskolen. For det andre, er det enkelte felleskostnader der konsernet benytter andre fordelingsnøkler, da kostnadene ikke påvirkes av antall eller type elev/student. For de aller fleste kostnadene benyttes imidlertid samme fordelingsnøkkel som for husleien.

Vurderinger

I henhold til dokumentet om fordeling av leieutgifter, ble det beregnet en fordelingsbrøk på 65,5/34,5 mellom høyskolen og bibelskolen. I samme dokument stod det at brøken skulle avregnes til 70/30 for husleien. Som vi kan se av tabell 7 ble beregnet brøk benyttet i 2019 for husleien, og ikke avregnet til 70/30 før det ble avtalt i leieavtalen i 2021.

Ettersom fordelingsbrøken som ble beregnet i 2019, i stor grad er basert på gjennomsnittlig antall studenter/elever for 2016, 2017 og 2018, registrerer NOKUT at brøken ikke var representativ for årene etter 2019. Den har økt relativt for høyskolen. Vi finner høyskolens forklaring om at utbyggingen av lokalene var basert på høyskolens behov som sannsynlig, da det er høyskolen som har vokst i størrelse frem til utbyggingen startet.³⁰

²⁹ I årsregnskapet til bibelskolen for 2021, er husleien til sommerhotellet presentert som en del av husleiekostnaden til Ansgar Drift og Eiendom. I tabellen har vi derfor brukt beregnet avtalt sum fra leieavtalen for 2021 for bibelskolen (kroner 6 058 500*██████).

³⁰ Basert på årsregnskapet til Ansgar Drift og Eiendom for 2020, ser det ut til at eiendomsselskapet startet prosessen med å bygge ut lokalene i 2020.

Det at høyskolen har fått flere studenter betyr likevel ikke nødvendigvis at behovet for lokaler eller fellestjenestene/-kostnadene har økt så mye som fordelingsbrøken viser. Konsernets beregninger fra 2019 viser også at fordelingen av kostnadene ikke kun påvirkes av antall studenter/elever, men også av hva slags studenter/elever de er. Fordelingsbrøken på 80/20 er derfor verken dokumentert eller etterprøvbare.

I henhold til tabell 6, har de viderefakturerte felleskostnadene økt hvert år siden 2020. Bibelskolen sine felleskostnader har holdt seg noenlunde stabile siden 2020, mens høyskolens kostnader har økt med beløp tilsvarende felleskostnadene til sammen. Det at bibelskolen verken får vesentlig lavere eller høyere felleskostnader, selv om fordelingsbrøken har blitt endret, indikerer at økningen i felleskostnadene til høyskolen kan være riktig, selv om fordelingsbrøken ikke er etterprøvbare.

Samlet husleie har økt med 35,7 prosent fra 2020 til 2021, som følge av nye og oppgraderte lokaler, jf. tabell 6. Selv om det ble sagt at oppgraderingen og utbyggingen i hovedsak ble gjort basert på høyskolens behov, økes ikke fordelingsnøkkelen tilsvarende fra 2020 til 2021 (fra ca. 65/35 til 70/30). Dersom gjennomsnittlig brøk for årene 2019–2022 skulle vært benyttet for perioden etter 2018, ser vi at den utgjør 84/16. Husleiekostnadene for høyskolen kunne derfor vært høyere enn det faktiske. Etter vår vurdering burde brøken vært endret i 2019 basert på at utbyggingen er foretatt i størst grad etter høyskolens behov. Siden ingen av brøkene som er benyttet i fordelingen av felleskostnadene og husleien er basert på etterprøvbare beregninger, er det vanskelig å konkludere med hvilken brøk det skulle vært.

Som følge av endringen i brøken fra 70/30 til 80/20, reduseres bibelskolens husleiekostnader med om lag kroner 582 000 fra 2021 til 2022, mens høyskolens husleiekostnader øker i samme periode med om lag kroner 703 000 (bibelskolens reduksjon med tillegg av konsumprisindeksregulering av husleien). Bibelskolen ender da opp med å betale mindre for husleien i 2022, enn de gjorde i 2020, på tross av at lokalene i 2022 er større og oppgraderte. Dette kan skyldes at brøken var feil i 2020 med den følge at bibelskolen betalte for mye. Høyskolens beregninger av fordeling av felleskostnadene og husleiekostnadene mellom høyskolen og bibelskolen er ikke etterprøvbare, og de fastsatte fordelingsbrøkene er ikke dokumentert.

Konklusjon

Metoden høyskolen benytter for utregning av fordeling av felles- og husleiekostnadene er ikke etterprøvbare. Dette utgjør etter NOKUTs vurdering en risiko for at offentlig tilskudd og egenbetaling ikke kommer studentene til gode. Vi konkluderer derfor med at høyskolen ikke har sikret at offentlig tilskudd og egenbetaling fra studentene benyttes til den akkrediterte utdanningen og innenfor lovens formål, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3 tredje og fjerde ledd.

Høyskolen pålegges å rette dette forholdet, se kapittel 6.1.

Husleie

I kapittel 4.2 Avtaler med nærstående, konkluderte vi med at høyskolen i 2022 har betalt over markedspris i kompensasjon for driftskostnader og innvendig vedlikehold, ved å betale kroner ■■■ per kvm som en del av husleien. Basert på de faktiske drifts- og vedlikeholdskostnadene, inkludert lønn til driftsteknikere, utgjorde denne kr ■■■ per kvm.

Ettersom drifts- og vedlikeholdskostnadene varierer fra år til år, og ikke er basert på estimater, vurderer vi at kompensasjonsbeløpet ikke bør være et fast beløp beregnet per kvadratmeter. Drifts- og vedlikeholdskostnader pleier vanligvis å bli fakturert a-konto gjennom året med en avregning ved årsslutt. Det er slik høyskolen gjør med fellestjenestene/-kostnadene, som vi har skrevet tidligere, og vår vurdering er at det også burde vært gjort her.

Denne konklusjonen underbygges av konsernets egen vurdering. I dokumentet «AS 2035E Notat fordeling leieutgifter godkjent av styret desember 2020», 15. februar 2019, fordeling av leieutgifter, står det at:

[d]et legges til grunn at Ansgar Eiendom AS årlig, etter avtalt fordelingsnøkkel, viderefakturerer bokførte driftskostnader tilknyttet eiendommen som omfattes av leieforholdet. Blant annet, kommunale avgifter, renovasjon, vedlikeholdsavtaler på tekniske anlegg, drift, vedlikehold av ute og grøntanlegg, innvendig vedlikehold mm. Det faktureres ikke for utvendig vedlikehold» (vår understreking).

I henhold til våre beregninger utgjør samlet kompensasjonsbeløp i 2022 kroner 1 211 700³¹. Det er marginalt høyere enn det høyskolen selv omtaler i dokumentet «Forklaring til kompensasjon på drifts- og vedlikeholdskostnader i leieavtalen», som utgjør kroner 1 201 000. I samme dokument har vi fått fremlagt dokumentasjon på at de faktiske kostnadene som skulle kompenseres, kun utgjorde kroner 1 061 524. Skolene har følgelig betalt kr 150 176 mer enn beløpet som skulle kompenseres.

Ettersom høyskolen har betalt 80 prosent av kostnadene relatert til husleien i 2022, jf. tabell 7, har høyskolen betalt kroner 120 141 i kompensasjon for drifts- og vedlikeholdskostnader som ikke har kommet studentene til gode.

NOKUT ser at styrets vurdering i 2020 om å viderefakturere driftskostnadene ikke er gjennomført. NOKUTs anbefaling er at høyskolen kan vurdere å få driftskostnaden viderefakturert fra eiendomsselskapet fremfor at disse kostnadene legges som en fast sum på kroner ■■■ per kvm på husleien.

Ansgar høyskoles uttalelse til foreløpig tilsynsrapport av 11. september 2023

Ansgar høyskole skriver i sin uttalelse at høyskolen i fremtiden vil bli fakturert for drifts- og vedlikeholdskostnader a-konto med avregning ved årsslutt. NOKUT forstår dette som at det sjablongmessige påslaget på husleien på ■■■ kroner per kvm for drifts- og vedlikeholdskostnader ikke lenger skal benyttes. NOKUT observerer at høyskolen vil endre praksis slik at den heretter vil være i tråd med universitets- og høyskoleloven § 8-3 fjerde ledd.

NOKUT registrerer at høyskolen ber om at tilbakebetalingsravet frafalles, og viser til at den sjablongmessige metoden er en «vanlig måte å beregne drifts- og vedlikeholdskostnader på, og fordi merkostnadene som Ansgar høyskole har betalt med denne sjablongmodellen, er mindre enn ■■■ ekstra av det faktiske beløp.» Høyskolen viser videre i sin uttalelse til at de fikk denne modellen anbefalt fra sin revisor og fra en eiendomsmegler, og at de derfor var overbevist om at denne måten å fakturere på var forsvarlig og i tråd med regelverket.

Til dette bemerker NOKUT at hvor stor prosentandel av kostnadene til drift og vedlikehold merkostnadene utgjør er uten betydning ved vurderingen av om det foreligger brudd på utdelingsforbudet i universitets- og høyskoleloven § 8-3 fjerde ledd. Sjablongmodellen som

³¹ Kr ■■■ x ■■■ kvm

høyskolen har anvendt frem til 2023 medfører en risiko for at midler føres ut av høyskolen i form av merkostnader, og har, som høyskolen også påpeker i sin uttalelse, faktisk også påført høyskolen slike merkostnader. Hvorvidt høyskolen har fått anbefalt denne ordningen fra eksterne parter, er uten betydning, da ordningen medfører brudd på utdelingsforbudet. NOKUT opprettholder tilbakebetalingskravet.

4.3.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at kravet om at tilskudd og egenbetaling fra studentene skal benyttes til den akkrediterte utdanningen og innenfor lovens formål ikke er oppfylt, da høyskolen har betalt kroner 120 141 for mye i kompensasjon for drifts- og vedlikeholdskostnader som ikke har kommet studentene til gode, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3 tredje ledd.

NOKUT konkluderer med at fordi beregninger av stillingsbrøk for utleie av personell og fordelingsbrøker knyttet til felles- og husleiekostnadene ikke er etterprøvbare, har ikke høyskolen sikret at offentlig tilskudd og egenbetaling har kommet studentene til gode, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3 fjerde ledd.

Høyskolen pålegges å tilbakebetale kroner 120 141, se kapittel 6.2.

5 Internkontroll

5.1 Om internkontroll

Det følger av universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum at styret skal etablere og gjennomføre systematiske kontrolltiltak (internkontroll) for å sikre at krav fastsatt i eller i medhold av lov, overholdes. I dette ligger at styret skal sørge for at høyskolen er i stand til å etterleve kravene i regelverket, og at kravene faktisk etterleves. Regelen omfatter alle krav i lov og forskrift knyttet til økonomiske og administrative forhold. Styret må vurdere behovet for kontrolltiltak basert på risikoen for overtredelse av det enkelte krav i regelverket.

Styret kan delegere oppgaver knyttet til etableringen og gjennomføringen av kontrolltiltak, men beholder ansvaret for tiltakene. Høyskolen har et handlingsrom når det gjelder utformingen av internkontrollen, men det må kunne påvises at kontrolltiltakene er tilstrekkelig til å oppfylle kravene som stilles i lov. Dette innebærer at det på enkelte områder vil være behov for å etablere skriftlige rutiner.

5.2 Styrets arbeid med økonomistyringen

5.2.1 Rettslige krav

For å sikre en forsvarlig økonomistyring legger NOKUT til grunn at alle private høyskoler som utgangspunkt må ha en fullmaktsstruktur og rutiner for gjennomføring av transaksjoner. NOKUT har oppstilt nærmere krav som fullmaktsstrukturen og rutinene må oppfylle. Disse vil gjøres rede for i det følgende.

Fullmaktsstrukturen må ha en tydelig fordeling av roller, ansvar og rammer for disponering av midler. Det må fremgå hvem som har tilgang til bankkonto. Rutinene for gjennomføring

av transaksjoner omfatter innkjøps- og utleggsrutiner. Disse må blant annet angi *hvem* som kan foreta innkjøp og utlegg, *hva* det kan legges ut for, *hvordan* innkjøp og utlegg registreres, retningslinjer for når høyskolens betalingskort eller andre betalingsmåter kan benyttes, beløpsgrense for utlegg og bruk av betalingsmidler og kriterier for når det skal gjennomføres forundersøkelser i markedet.

Videre må høyskolen ha en rutine for attesting (annengangsgodkjenning) med et kriterium at alle fakturaer eller utlegg skal attesteres av en annen enn den som gjennomførte transaksjonen. Annengangsgodkjenner/attesterer må inneha relevant stilling. Hva som er en relevant stilling, beror på en konkret vurdering.

Høyskolen må også ha en rutine for bokføring og håndtering av fakturaer og bilag, angivelse av hvem som er ansvarlig for bokføring og håndtering av bilag, rutine for bankavstemming, og rutine for oppfølging av kunde- og leverandørreskontro.

I tillegg må alle høyskoler ha tiltak for etterkontroll av regnskapet og institusjonens økonomistyring og rutiner for håndtering av avvik. Styret må, som ledd i etterkontrollen, informeres om høyskolens økonomiske situasjon. Det er et krav etter aksjeloven § 6-15 at daglig leder, minst hver fjerde måned, skal orientere styret om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling. Dersom risikoen for svikt anses som tilstrekkelig stor, er det styrets ansvar å iverksette nødvendige ytterligere tiltak. Kriteriene i internkontrollsystemet må være spesifisert i henhold til høyskolens størrelse, aktiviteter og risikoforhold.

5.2.2 Observasjoner og vurderinger

NOKUT har gjennomgått oversendt dokumentasjon for å undersøke høyskolens rutiner for:

- Fullmaksstruktur
- Innkjøp
- Attesting/godkjenning og tilgang til bankkonto
- Bruk av betalingsmidler
- Bokføring, håndtering av bilag og kontroll av regnskap
- Budsjettoppfølging, etterkontroll og håndtering av avvik

Fullmaksstruktur

Observasjoner

I dokument «2301 Internkontrollrutiner for økonomistyring i Ansgarkonsernet» (heretter internkontrollrutinen) står det at rektor har alle fullmakter på økonomiområdet, Rektor kan i det videre benevnes som både rektor og daglig leder. Budsjettmyndigheten er delegert til rektor, det er hun som har delegert begrenset fullmakt videre til mellomlederne (studiesjef, administrasjonsleder og forskningsleder, samt driftsleder.³² Dette ble bekreftet på intervju med ledelsen. Styret godkjenner budsjettet, se vedtak i styremøtereferat av 15. desember 2022.³³

På spørsmål om hvordan arbeidsfordelingen mellom rektor og mellomlederne er, fortalte ledelsen i intervju at rektor har det overordnede ansvaret, mens mellomlederne har egne

³² Driftsleder er ikke omtalt som mellomleder i den skriftlige internkontrollrutinen, men i intervju ble det sagt at også den stillingen er å anse som mellomleder.

³³ 5. PROTOKOLL ANSGAR HØGSKOLE AS – møte 5-2022, sak AH2234

budsjett som de disponerer innenfor på hver sine ansvarsområder. Mellomlederne attesterer for sine medarbeidere innenfor sitt budsjett.

Hva gjelder signaturrett, står det i Brønnøysundregistrene at dette kan utføres av daglig leder og styreleder hver for seg. Det står ikke i Brønnøysundregistrene hvem som har prokura på vegne av høyskolen, men i dokument «1801 Rutiner for innkjøp og inngåelse» (heretter innkjøpsrutinen) står det at rektor har fullmakt til å inngå avtaler/gå til innkjøp av varer og tjenester innenfor vedtatt budsjett. Vi ser at høyskolens avtaler med nærstående parter og med KNIF Regnskap AS³⁴ er signert av rektor. Det stemmer overens med både opplysningene i punkt f) i innkjøpsrutinen og signaturretten i Brønnøysundregistrene. I innkjøpsrutinen står det blant annet at hvis det er tvil i vurderingene om kravene til avtalene, skal slike avtaler unngås eller forelegges styret for endelig avgjørelse. På intervju med ledelsen kom det frem at styret aldri hadde blitt forelagt avtaler som de måtte ta en vurdering av.

I internkontrollrutinen står det videre at utstyr høyskolen kjøper selv, kjøpes inn av administrasjonsleder, mens innkjøp via eiendomsselskapet gjøres av driftsleder.

Vurderinger

Vår vurdering er at Ansgar høyskoles fullmaktsstruktur er tilstrekkelig egnet til å sikre forsvarlig økonomistyring. Vurderingen er basert på at høyskolen har en klar delegering av budsjett-disponeringsmyndighet, herunder hvem som kan gjennomføre innkjøp, klare retningslinjer for hvem som kan fremforhandle og signere avtaler. Selv om vi ikke har dokumentasjon på om styret er blitt involvert i vurdering av inngåelse avtaler, registrerer vi at ledelsen sa at de ikke hadde blitt involvert i dette. NOKUT vurderer derfor at det er definert når styret skal involveres i fremforhandling av avtaler.

Konklusjon

Ansgar høyskoles fullmaktsstruktur er egnet til å sikre forsvarlig økonomistyring, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd.

Innkjøpsrutiner

Observasjoner

Det følger av høyskolens innkjøpsrutine at innkjøpsavtalene med fellesinnkjøpsorganet KNIF og eventuelt andre fellesinnkjøpsavtaler så langt det er mulig skal benyttes der dette er kostnadseffektivt. Videre står det at styret vurderer at slike avtaler totalt sett sikrer overholdelse av kravene i «FSL».³⁵ Ved innkjøp av utstyr, varer eller tjenester over kroner 20 000 skal det ifølge innkjøpsrutinen innhentes flere priser, med mindre felles innkjøpsavtale benyttes. Av internkontrollrutinen kommer det frem at det skal hentes inn pristilbud fra tre tilbydere. Alle avtaler skal videre vurderes «i forhold til relevans og pris». Dersom kravet ikke oppfylles, skal slike avtaler ikke inngås.

Vurdering

Vår vurdering er at Ansgar høyskoles innkjøpsrutine er tilstrekkelig egnet til å sikre forsvarlig økonomistyring. Vurderingen er basert på at høyskolen har en klar rutine for

³⁴ 2101 Leiekontrakt ADE skolene, 2101 Leiekontrakt ASH skolene, 1905 Oppdragsavtale KNIF regnskap Ansgar Høgskole AS

³⁵ Det ble ikke oppklart på stedlig tilsyn hva forkortelsen «FSL» står for.

forundersøkelse i markedet før innkjøp foretas ved at det innhentes flere pristilbud. Videre fremkommer det i rutinene en beløpsgrense for innkjøp og hvordan tilbudene/avtalene skal vurderes.

Konklusjon

Ansgar høyskoles innkjøpsrutine er egnet til å sikre forsvarlig økonomistyring, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd.

Attesting/godkjenning og tilgang til bankkonto

Observasjoner

Alle innkjøp skal ifølge internkontrollrutinen først godkjennes av regnskapsmedarbeider og deretter av den ansattes overordnede. Rektor godkjenner for mellomledere og administrasjonsleder godkjenner for rektors innkjøp. NOKUT legger til grunn at godkjenning av innkjøp gjelder faktura.

I internkontrollrutinen vises det til dokument «1801 Rutiner for attesting av reiseregninger», se under «Utlegg». I intervjuet med ledelsen ble det sagt at inngående fakturaer håndteres digitalt i regnskapsprogrammet Compello. Fakturaen attesteres og bokføres etter at den er godkjent av regnskapsmedarbeider og den ansattes overordnede.

I internkontrollrutinen fremkommer det at regnskapsbyrået KNIF Regnskap AS remitterer kostnadene, som vi forstår er fullmakt for å trekke fra høyskolens bankkonto. Ifølge internkontrollrutinen er det rektor, regnskapsmedarbeider og KNIF Regnskap AS som har tilgang til høyskolens bankkontoer. Det som gjøres manuelt er kontoregulering og utenlandske fakturaer. Alt annet er remittering.

Vurdering

Det er vår vurdering at høyskolens rutiner for attesting/godkjenning, slik de har blitt fremlagt for oss, er tilstrekkelig egnet til å sikre forsvarlig økonomistyring. Ansvar for å godkjenne/attestere inngående fakturaer er, slik det fremgår i den oversendte dokumentasjonen, fordelt mellom flere personer med relevante stillinger.

Vi har til slutt i denne vurderingen lagt til grunn at ekstern regnskapsfører utfører sitt oppdrag i samsvar med kravet til god regnskapsføringsskikk, herunder gjør en selvstendig vurdering av hver faktura før de bokføres og utbetales. Det er ikke foretatt nærmere undersøkelse av dette.

Konklusjon

Ansgar høyskole sine rutiner for attesting/godkjenning og tilgang til bankkonto er egnet til å sikre forsvarlig økonomistyring, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd.

Utlegg

Observasjoner

Av dokumentet «1901 Reisepolicy ved Ansgarskolen» fremgår det at ansatte legger ut for reise og «andre utlegg», dersom de ikke har fått tildelt høyskolens kredittkort. Den som legger ut, må legge inn kvitteringer i Compello. Dette bekreftes i intervju med ledelsen, der det ble sagt at alle som har fått godkjent en reise kan legge ut for denne, videre at det er

nærmeste leder som godkjenner reiser. Slik vi forstår internkontrollrutinen er det rektor som godkjenner mellomledernes utlegg, mens rektors utlegg godkjennes av administrasjonsleder. Videre følger det «1801 Rutiner for attestering av reiseregninger» at økonomimedarbeider kontrollerer at utbetalingsgrunnlaget er attestert korrekt.

Styret fortalte i intervju at de får dekket reiseutgifter og utgifter til kost dersom de velger å føre dette, videre at eventuelle utlegg attesteres av rektor.

Det følger av internkontrollrutinen at alle utlegg skal dokumenteres i henhold til «regelverk for utlegg». Det fremgår av «1801 Grunnleggende krav til dokumentasjon» at dokumentasjonen må tydelig vise betalingsgrunnlag og betalingsbekreftelse. Dersom kravet sendes til regnskapssystemet Visma.net, skal den som har lagt ut legge ved elektronisk kopi av originaldokumenter. Dersom kravet leveres på papir, skal det legges ved originaldokumenter.

Vurdering

Etter vår vurdering har Ansgar høyskoles rutiner for utlegg mangler som gjør at rutinene er utilstrekkelig. Vi kan ikke se at det er satt beløpsgrense for hva de forskjellige utleggene kan utgjøre. Vi kan heller ikke se at det er fastsatt i rutinen *hva* de ansatte kan legge ut for, utover reiser.

Konklusjon

Ansgar høyskole sine rutiner for utlegg er ikke egnet til å sikre forsvarlig økonomistyring, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd.

Bruk av betalingsmidler

Observasjoner og vurderinger

Det følger av internkontrollrutinen at rektor og mellomledere (studiesjef, administrasjonsleder og forskningsleder) har betalingskort på firma Ansgar høyskole AS. Høyskolen har oversendt avtale om bedriftskort som må underskrives av den enkelte kortholder («2001 Avtale om bedriftskort for Ansgarskolen AS»). Det følger av denne avtalen at kortet kun skal brukes til utlegg i forbindelse med jobb. Kreditten eies av bedriften, men det er personlig kortholder, og det er kortholders ansvar å holde oversikt over utbetalinger og kvitteringer. Kvitteringer må leveres månedlig via Visma Expense innen fastsatt forfallsdato for kortet. Manglende kvitteringer vil bli trukket i lønn.

Ledelsen opplyste på det stedlige tilsynet at betalingskortet er et kredittkort. Ifølge ledelsen benyttes kredittkortet til IT, utstyr, på reise og noe handling i butikk, samt til lisenser.

Vi ser blant annet av regnskapskonto 1758 i hovedbok for 2022 at høyskolen bruker Vipps. I intervjuet på det stedlige tilsynet fortalte administrasjonen at de har flere Vipps-nummer til flere kontoer, men at de brukes lite. Vi har ikke fått tilsendt rutiner for bruk av Vipps.

Det er NOKUTs vurdering at høyskolens rutiner på dette punkt mangler en klar beskrivelse av hva slags type innkjøp kortene kan benyttes til, og vi kan heller ikke se at rutinene har en beløpsgrense. Høyskolen har heller ikke rutiner for bruk av Vipps.

Konklusjon

Rutinene er ikke egnet til å sikre forsvarlig økonomistyring før rutinene om bruk av betalingskort og Vipps er tilstrekkelig beskrevet, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd.

Bokføring, håndtering av bilag og kontroll (kvalitetssikring) av regnskap

Observasjoner

Det følger av internkontrollrutinen at både bokføring og bilag håndteres av den interne regnskapsføreren. Kontroll av regnskapet gjøres av KNIF Regnskap AS. Bilag kommer elektronisk inn i regnskapsprogrammet. Etter attestering bokfører regnskapsmedarbeider kostnadene i regnskapsprogrammet. Det fremkommer videre i internkontrollrutinen at alle bilag oppbevares elektronisk i regnskapssystemet til KNIF Regnskap AS.

KNIF Regnskap AS remitterer kostnader og utfører automatiske kontroller i den forbindelse (blant annet KID-sjekk og kontosjekk).

Vi ser av samme dokument at KNIF Regnskap AS utfører kontroller knyttet til merverdiavgiften. Regnskap vurderes i tillegg mot budsjettet, og regnskapet rimelighetsvurderes, som vi legger til grunn betyr at beløpene gjennomgås. Det står videre at regnskap gjennomgås på styremøter fire ganger i året. NOKUT ser av styreprotokollene for 2022 at styret behandlet regnskapet/fikk regnskapet til orientering. Styret godkjenner ifølge internkontrollrutinen regnskapet for forrige regnskapsår på det årlige mars-møtet, etter at revisor har revidert regnskapene.

KNIF Regnskap AS har etter «1904 Oppdragsavtale KNIF regnskap Ansgar Høgskole AS» (heretter oppdragsavtalen) bokføring og oppbevaring av regnskapsmateriale som oppgave. Regnskapsmaterialet skal etter oppdragsavtalen oppbevares i fem år.

Vurdering og konklusjon

Det er vår vurdering at Ansgar høyskoles bokføring, håndtering av bilag og kontroll av regnskap, slik dette fremgår av høyskolens rutiner, er tilstrekkelige. Det er også vår vurdering at rutinene knyttet til oppbevaring av regnskapsmateriale er tilstrekkelige, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd.

Budsjettoppfølging, etterkontroll og håndtering av avvik

Observasjoner og vurdering

Så vidt vi kan se, har ikke Ansgar høyskole redegjort for rutiner for budsjettoppfølging. I henhold til mottatte styreprotokoller er imidlertid økonomi regelmessig på agendaen i styremøtene. Styret følger opp budsjettet, og revidering av budsjett vurderes i tråd med internkontrollrutinen årlig i mai/juni.

Når det gjelder håndtering av avvik, går det frem av internkontrollrutinen at intern regnskapsmedarbeider/mellomleder/rektor vil håndtere avviket dersom det oppstår svikt eller avvik i interne rutiner. Dersom avviket omhandler regnskap, vil KNIF Regnskap AS purre på den interne regnskapsmedarbeideren. Er avviket vesentlig vil KNIF Regnskap AS ifølge internkontrollrutinen ta opp forholdet med rektor.

Videre følger det av internkontrollrutinen og dokumentet «2209 Ansvarsfordeling mellom Ansgar og KNIF» (heretter ansvarsfordelingen) at etterkontroll av rutiner utføres både av

KNIF Regnskap AS og Ansgarkonsernet. For Ansgarkonsernet viser ansvarsfordelingen at det er rektor og intern regnskapsmedarbeider som har kontakten med KNIF Regnskap AS. Videre fremgår det av ansvarsfordelingen at begge parter har oppgaver knyttet til avstemminger, inkludert leverandørreskontro, saldobalanse og mellomregningskontoer. Vi ser også av samme dokument at KNIF Regnskap AS gjennomfører sporadiske stikkprøver i forbindelse med rapportering.

Ved vesentlige avvik fra interne rutiner skal kvalitetsansvarlig i KNIF Regnskap AS varsles.

Revisor (PWC) gjennomgår ved sin revisjon etterkontroll av eksisterende rutiner. Oppdages det vesentlige avvik, informeres rektor. Ifølge internkontrollrutinen skal styreleder informeres ved behov, og vil ta opp avviket i styret.

Vurdering

Vår vurdering er at rutiner for budsjettoppfølging, håndtering av avvik og etterkontroll ikke er tilstrekkelig egnet til å sikre god økonomistyring ved høyskolen. Vi registrerer at ledelsen får informasjon om avvik, men høyskolen må ha rutiner for oppfølging av avvik, der det blant annet fremkommer når avvik skal rapporteres til styret. Videre må det stå i ansvarsfordelingen hvor ofte, med periodeangivelse, kontrollene skal utføres.

Konklusjon

Ansgar høyskoles rutiner for budsjettoppfølging, håndtering av avvik og etterkontroll er ikke egnet til å sikre god økonomistyring ved høyskolen, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum.

5.2.3 Konklusjon

Høyskolens rutiner for utlegg, bruk av betalingsmidler og budsjettoppfølging, håndtering av avvik og etterkontroll som høyskolen har redegjort for, er ikke egnet til å sikre forsvarlig økonomistyring. Ansgar høyskole mangler beløpsgrense for utlegg, samt spesifisering av hva de ansatte kan legge ut for. Høyskolen har heller ingen klar beskrivelse av hva slags type innkjøp betalingskortene kan brukes til, og heller ingen beløpsgrense for innkjøp. Høyskolen mangler også rutiner for bruk av Vipps. Videre mangler høyskolen rutiner for oppfølging av avvik og rutiner for hvor ofte etterkontroller skal utføres.

NOKUT konkluderer med at Ansgar høyskole ikke oppfyller lovens krav om å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene til disponering av statstilskudd og egenbetaling overholdes, jf. universitets- og høyskoleloven §§ 8-1 tredje ledd andre punktum og 8-3 tredje og fjerde ledd.

Høyskolen pålegges å rette dette forholdet, se kapittel 6.1.

Anbefaling

Vi vil understreke at der høyskolen mangler skriftlige internkontrollrutiner, er risikoen for at rutinene ikke blir fulgt særlig høy. Mangel på skriftlige rutiner gjør høyskolen særlig sårbar ved eventuelt sykefravær eller avganger. Vi anbefaler derfor at styret sørger for å skriftliggjøre samtlige internkontrollrutiner.

5.3 Styrets arbeid med avtaler med nærstående

5.3.1 Rettslige krav

Styret har ansvar for å sørge for kontrolltiltak som sikrer at avtaler med nærstående ikke avviker fra det som ville vært gjennomført mellom uavhengige parter, og at det dokumenteres at dette er tilfellet, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-4 første og andre ledd, jf. § 8-1 tredje ledd andre punktum. Videre må styret etablere og gjennomføre tiltak som sikrer at avtaler med totalbeløp over kroner 10 000 er skriftlige, jf. regnskapsforskriften § 5 andre ledd, jf. fjerde ledd, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum.

5.3.2 Observasjoner

Høyskolen har, som gjort rede for i kapittel 4.2, følgende avtaler/transaksjoner med nærstående:

- utleie av personell til selskaper i samme konsern
- fellestjenester/-kostnader fra Ansgar Drift og Eiendom AS
- leie av lokaler fra Ansgar Drift og Eiendom AS
- fremleie av lokaler fra Ansgar Sommerhotell og Konferansesenter AS
- leie av ansgarbilen fra Ansgar Drift og Eiendom AS

Høyskolen har også hatt langsiktige fordringer på nærstående selskap utover perioden vi fører tilsyn med (2020–2022).

Det er kun avtalene om leie og fremleie av lokaler som er skriftlige, til tross for at samtlige avtaler med nærstående parter har totalbeløp på over kroner 10 000.

Det er ifølge innkjøpsrutinen styret som er ansvarlig for handel med nærstående. Alle avtaler og innkjøp der nærstående er involvert skal etter denne rutinen forelegges styret.

Ansgar høyskole har inntatt rutiner for gjennomføring av avtaler med nærstående i internkontrollrutinen. Rutinene retter seg imidlertid kun mot tre bestemte handler, som er avtaler om leie av lokaler og utarbeidelse av oversikt over utleie av personell og fordeling av utgifter mellom selskapene i konsernet.

Det fremgår av internkontrollrutinen at leieavtalene skal justeres eller tegnes på nytt hvert femte år, og at vurdering av pris for utleie innhentes hvert femte år fra eksterne eiendomsmegler. I styrets beretning for 2022 bekreftet styret at leieprisen er fastsatt på markedsmessige vilkår.³⁶ Vi ser av meglervurderingen at leiepris for lokalene er vurdert på bakgrunn av at «markedet for undervisningslokaler med tilhørende fasiliteter er begrenset. Samtidig er også antall eiendommer med slike fasiliteter begrenset. Deler av bygningen er lokaler med høy teknisk standard og derved høye byggekostnader. I et ordinært marked vil man normalt ikke få betalt en leie som tilsvarer en ordinær avkastning av slike investeringer.»

Oversikt over utleie av personal fra høyskolen til andre selskaper i Ansgarkonsernet skal etter internkontrollrutinen utarbeides hver desember for det kommende året, og godkjennes av styret i forbindelse med budsjettgodkjenning. Det samme gjelder for fordeling av utgifter mellom selskapene i konsernet.

³⁶ Saksdokumenter skolestyremøte 13.03.2023

Ut over det som står i innkjøpsrutinen og internkontrollrutinen om handel med nærstående om, kan vi ikke se at Ansgar høyskole har oversendt noen rutiner som regulerer transaksjoner med nærstående. Ut fra de oversendte innkjøpsrutinene omtalt i kapittel 5.2, kan vi se at Ansgar høyskole har som hovedregel at det ved innkjøp over kroner 20 000 skal gjennomføres en anbudsrunde og innhentes tilbud fra tre tilbydere, med mindre felles innkjøpsavtale følges. Av innkjøpsrutinen fremgår videre at avtaler og deres fastsatte kostnader må vurderes jevnlig for å sjekke konkurransedyktighet, videre at markedsverdien fastsettes ut fra det en «fornuftig forretningsdrivende» ville ha gitt for den konkrete ytelsen på det aktuelle tidspunkt og sted.

5.3.3 Vurderinger

Det er NOKUTs vurdering at Ansgar høyskoles inntatte rutiner for gjennomføring av avtaler/transaksjoner med nærstående ikke oppfyller lovens krav.

Dette underbygges av at den oversendte dokumentasjonen om avtaler med nærstående ikke inneholder retningslinjer for hvordan markedsmessige vilkår skal vurderes og dokumenteres, sammenholdt med at flere av høyskolens avtaler med nærstående ikke er skriftlige.

Ansgar høyskolen har generelle rutiner for innkjøp og inngåelse av leie- og serviceavtaler, men etter vår vurdering er disse ikke egnet til å sikre at høyskolen kan dokumentere at innkjøp eller annen handel skjer på markedsmessige vilkår. Innkjøpsrutinen mangler prosedyrebeskrivelse for handel med nærstående og nærmere retningslinjer for hvordan de vurderer om handelen er markedsmessig og hvordan det skal dokumenteres. Dessuten omfatter ikke rutinen andre transaksjoner enn innkjøp og inngåelse av leie- og serviceavtaler.

Det fremgår heller ikke av dokumentasjonen at Ansgar høyskole har rutiner som sikrer at høyskolen kan dokumentere at avtaler med nærstående er gjennomført på markedsmessige vilkår ut over de rutinene som er inntatt i internkontrollrutinen om leie av lokaler.

Vi ser at leiepris for lokaler er fastsatt på bakgrunn av meglerens vurdering av undervisningslokaler i markedet og byggekostnader, jf. kapittel 4.2. Det er imidlertid ikke mulig for NOKUT å vurdere grunnlaget for næringsmeglernes fastsettelse av markedsleie, da notatet vi har fått fremlagt ikke viser noe beregningsgrunnlag for fastsettelsen av markedsmessig leie, ei heller til sammenlignbare eiendommer med tilhørende leiepriser. Høyskolens styre må sørge for at rutiner om handel med nærstående inneholder verdivurdering eller innhenting av priser fra flere når leieavtalen skal vurderes fornyet.

Slik det fremgår av oversendt dokumentasjon er rektor ved Ansgar høyskole også daglig leder i eiendomsselskapet, og rektor ved bibelskolen. Ettersom høyskolens rektor innehar flere sentrale roller innad i konsernet, og medfølgende ansvar og disponeringsmyndighet, er det desto viktigere at høyskolen utarbeider rutiner der markedsmessige vilkår vurderes.

NOKUT vurderer på denne bakgrunn at Ansgar høyskole mangler kontrolltiltak for å sikre overholdelse av lovkravene, samt mangler klare rutiner for handel med nærstående. Vi vurderer at manglene påpekt tilknyttet den enkelte avtale under kapittel 4.2, er et resultat av de manglende/utilstrekkelige rutinene.

Høyskolen må opprette rutiner som inneholder retningslinjer for hvordan markedsmessige vilkår skal vurderes og dokumenteres, for alle former for avtaler med nærstående. Avtaler

med totalbeløp over 10 000 kroner skal være skriftlige, og vi understreker at høyskolen skal kunne dokumentere at en avtale er markedsmessig.

5.3.4 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Ansgar høyskole ikke oppfyller lovens krav om å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles ved gjennomføring av avtaler med nærstående overholdes, jf. universitets- og høyskoleloven §§ 8-1 tredje ledd og 8-4 første og andre ledd.

Høyskolen pålegges å rette dette forholdet, se kapittel 6.1.

5.4 Styrets arbeid med læringsmiljø

5.4.1 Rettslige krav

Styrets plikter angående arbeid med læringsmiljø ble utvidet ved endringen av universitets- og høyskoleloven i 2022, jf. §§ 4-3 til 4-3 g. Høyskolen må ha tilstrekkelige kontrolltiltak for å sørge for at styret orienteres om høyskolens arbeid med læringsmiljø. Institusjonene skal ha minst ett læringsmiljøutvalg, studentene og institusjonen skal ha like mange representanter i utvalget og utvalget velger hvert år leder, vekselvis blant institusjonens og studentenes representanter. Styret plikter å forebygge og forhindre diskriminering og trakassering.

Vi presiserer at dette ikke er en kontroll med læringsmiljøet som sådan, men med at styret sikrer at reglene knyttet til læringsmiljø overholdes, med hovedvekt på samarbeid med læringsmiljøutvalget.

5.4.2 Observasjoner

Det fremgår blant annet av høyskolens kvalitetssystem og Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Ansgar høyskole (heretter høyskolens forskrift) at høyskolen har opprettet et læringsmiljøutvalg. Utvalget består ifølge «Oversikt over styrer og råd ved Ansgar høyskole» på tilsynstidspunktet av tre studenter og tre ansatte, som ble konstituert i møte den 19. oktober 2022.

I følgebrevet til første dokumentinnsendelse redegjorde høyskolen for hvordan styret følger opp arbeidet i læringsmiljøutvalget. Her fremgår det at styret har delegert arbeidet med læringsmiljø til læringsmiljøutvalget, og gitt retningslinjer for utvalgets sammensetning og arbeidsoppgaver. Læringsmiljøutvalget rapporterer til styret i en årlig rapport, som er en del av høyskolens årsrapport om utdanningskvalitet.

Det følger av høyskolens forskrift at læringsmiljøutvalget skal bidra til at studentenes læringsmiljø er i henhold til universitets- og høyskoleloven § 4-3. Forskriften er oppdatert i september 2021. Forskriften er ikke endret i tråd med lovendringen i universitets- og høyskoleloven på dette området i 2022, der styrets plikter ble utvidet, jf. uhl. §§ 4-3a til 4-3g. Det følger av høyskolens forskrift at studentene og de ansatte ved høyskolen skal ha tre representanter hver i utvalget. Studentrådet velger sine representanter, mens høyskolen

oppnevner ansattrepresentantene. Utvalget velger hvert år sin leder vekselvis blant skolens og studentenes representanter.³⁷

Læringsmiljøutvalget rapporterer direkte til styret, og skal hvert år avgi årsrapport om arbeidet med læringsmiljøet. Denne rapporten inngår i administrasjonsleders årsrapport. Av årsrapporten fra 2021 fremgår det at LMU hadde to møter våren 2021 og tre møter høsten 2021. I februar 2021 gjennomførte LMU en undersøkelse av læringsmiljøet, som gikk ut til alle studentene ved høyskolen. Det kom inn 86 svar, og det var gjennomgående gode tilbakemeldinger på både fysisk og psykisk arbeidsmiljø. Videre fremgår det av rapporten av LMU i løpet av 2021 fikk inn 21 avviksmeldinger. Læringsmiljøutvalget hadde fem møter i 2022, og jobbet med både fysisk og psykisk læringsmiljø.³⁸

5.4.3 Vurderinger

Det er NOKUTs vurdering at Ansgar høyskole har et læringsmiljøutvalg som oppfyller lovens krav til sammensetning, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-3f.

Etter NOKUTs vurdering kan organiseringen av arbeidet i læringsmiljøutvalget og oversendelse av årlig rapport til styret være egnet til å sikre at kravene som stilles til samarbeid mellom styret og læringsmiljøutvalget overholdes. Dette er betinget av at rapporten er dekkende for de krav som stilles til arbeidet med læringsmiljøet. Ettersom Ansgar høyskole sin forskrift og læringsmiljøutvalgets instruks ikke er i tråd med universitets- og høyskolelovens bestemmelser om læringsmiljø etter lovendringen av 2022, er det vår vurdering at dette ikke er tilfellet. Vi påpeker videre viktigheten av å til enhver tid ha oppdaterte rutiner.

5.4.4 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Ansgar høyskole ikke har etablert og gjennomført kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles til læringsmiljø, overholdes, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd, jf. §§ 4-3 til 4-3g.

Høyskolen pålegges å rette dette forholdet, se kapittel 6.1.

5.5 Styrets arbeid med planmessig arbeid for likestilling

5.5.1 Rettslige krav

Styret har ansvar for å sørge for kontrolltiltak som sikrer at høyskolen arbeider aktivt, målrettet og planmessig for likestilling mellom kjønnene for samtlige kategorier av stillinger ved høyskolen, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum, jf. § 6-2.

At høyskolen skal arbeide «aktivt» innebærer en handlingsplikt for å oppfylle lovkravet. Kravet til planmessighet innebærer at høyskolen skal ha en systematisk og planlagt tilnærming til arbeidet for likestilling.

³⁷ Forskrift og opptak studier og eksamen, § 18

³⁸ Saksdokumenter skolestyremøte 13.03.2021 – Ansgar høyskole

5.5.2 Observasjoner og vurderinger

Ansgarskolens styre har vedtatt en handlingsplan for likestilling og mangfold ved Ansgarskolen, herunder høyskolen. Målsetningen er å sikre likestilling og større mangfold. Handlingsplanen ligger til grunn for høyskolens arbeid både i rekruttering av medarbeidere og arbeidet med utvikling av skolens arbeidsmiljø. Tallene for 2022 viser at Ansgar høyskole har tilnærmet kjønnsbalanse både blant ansatte og studenter.

Gjennom høyskolens rapportering til DBH, som inkluderer data om de ansatte, får høyskolens ledelse en årlig status som inkluderer data om kjønnsbalanse. Det samme gjelder styrets årsrapport til departementet.

Høyskolen skriver i følgebrevet til første dokumentoversendelse at de hvert fjerde år gjennomfører en arbeidsmiljøundersøkelse og i denne stilles det blant annet spørsmål om likestilling, mangfold og seksuell trakassering.

Styrets beretning for Ansgar høyskole 2022 ble godkjent av styret på møte den 13. mars 2023. Det fremgår av beretningen at kvinneandelen blant de ansatte i 2022 utgjorde 54,3 prosent, og at dette er første gang over halvparten av de faglig ansatte er kvinner. Videre fremgår det at høyskolen skal følge opp den vedtatte handlingsplanen for likestilling og mangfold fra 2020 ved å utarbeide en aktivitetsplan for likestilling og mangfold ved høyskolen.

Under punkt 1.8 i styrets beretning, *Omtale av resultater på arbeidet ved institusjonen når det gjelder likestilling, diskriminering og tilgjengelighet*, fremgår det at det på institusjonsnivå er kjønnsbalanse mellom studentene, men at det er en svak overvekt av kvinner på BA-nivå og en svak overvekt av menn på MA-nivå.

Regelverket ved høyskolen sikrer kjønnsbalanse ved ansettelser, samt i styrer, råd og utvalg. Høyskolen praktiserer moderat kjønnskvolterering. Som følge av få ansatte vil endringer i stab slå sterkt ut hva gjelder kjønnsbalanse, noe som gjør det viktig å stadig følge opp arbeidet med likestilling.

Styret skriver videre at de i løpet av 2022 har hatt flere samtaler om hvordan høyskolen kan vise i praksis at alle studenter er velkomne, og hvordan de kan føle seg inkludert.

Det følger av de strategiske målene at Ansgar høyskole skal ha en god livsfasepolitikk, noe som blant annet innebærer at ansatte som har gått av med pensjon, men som fortsatt bidrar med undervisning, forskning og/eller veiledning, får tilbud om arbeidsplass på høyskolen. Høyskolen samarbeider med NAV for å sikre inkludering av alle arbeidstakere, for eksempel ved nedsatt funksjonsevne, graviditet og andre tilretteleggingsbehov.

Campus er utformet slik at tilgjengelighet sikres for studenter og/eller ansatte med særskilte behov. Høyskolen arbeider for å følge opp regelverk om digital utforming som sikrer tilgjengelighet for de med særskilte behov.³⁹

Etter vår vurdering har høyskolen dokumentert et aktivt, målrettet og planmessig arbeid for likestilling. I vår vurdering vektlegger vi at konsernet har vedtatt en handlingsplan for likestilling og mangfold og at høyskolens styre følger opp denne.

5.5.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Ansgar høyskole oppfyller lovens krav om å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles til planmessig arbeid med likestilling overholdes, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd, jf. § 6-2.

6 Reaksjoner

6.1 Pålegg om retting

I kapitlene ovenfor har vi konstatert at Ansgar høyskole ikke oppfyller regelverket på alle områder. NOKUT pålegger styret å gjøre følgende rettelser, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-8:

Kapittel 2.1 Styrets sammensetning

- 1) Styret skal utarbeide rutiner/sørge for at lovens krav til styrets sammensetning er oppfylt, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 andre ledd, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 28 første og andre ledd. Dette innebærer at styret skal sørge for at kravene til kjønnsrepresentasjon er oppfylt. Dette medfører at hvert kjønn skal være representert i alle gruppene som er representert i styret.

Kapittel 2.2 Styreprotokoll og styreinstruks

- 2) Styret skal sørge for at styreinstruksen endres slik at den oppfyller kravene som stilles i aksjeloven § 6-23.

Kapittel 2.3 Åpenhet om styrets arbeid

- 3) Styret skal sørge for at det er åpenhet om styrets arbeid, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd første punktum. Styret skal videre sørge for at vedtak om oppstart av nytt studieår publiseres på høyskolens nettsider, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 femte ledd.

Kapittel 4.1 Økonomisk skille mellom akkrediterte og ikke-akkrediterte deler av virksomheten

³⁹ Saksdokumenter skolestyremøte 13.03.2021 - Ansgar høyskole

- 4) Styret skal sørge for at lovens krav om økonomisk skille mellom akkrediterte og ikke-akkrediterte deler av virksomheten er oppfylt, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-7 andre ledd. Dette innebærer at styret skal sørge for at
 - a) inntekter og kostnader relatert til ikke-akkreditert virksomhet bokføres fortløpende på eget ansvarssted i regnskapet, jf. regnskapsforskriften § 2.
 - b) høyskolen har noteopplysninger om segmentregnskap for hvert av ansvarsstedene, med en inndeling som minst viser sum inntekter, sum kostnader, driftsresultat, sum netto finansposter og årsresultat, jf. regnskapsforskriften § 3 bokstav a.

Kapittel 4.2 Avtaler med nærstående

- 5) Styret skal sørge for at lovens krav til gjennomføring av avtaler med nærstående er oppfylt, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-4 første og andre ledd. Dette innebærer at styret skal sørge for
 - a) at høyskolens avtaler med nærstående der totalbeløpet er over kroner 10 000, er skriftlige, jf. regnskapsforskriften § 5 andre ledd.
 - b) at høyskolens avtaler med nærstående er gjennomført på markedsmessige vilkår, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-4 første ledd og regnskapsforskriften § 5 andre ledd.
 - c) å dokumentere at avtaler med nærstående er gjennomført på markedsmessige vilkår, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-4 første og andre ledd.

Kapittel 4.3 Disponering av midler

- 6) Styret skal sørge for at høyskolen lar mottatt statstilskudd og egenbetaling komme studentene til gode, og at det ikke foretas utdelinger, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3 fjerde ledd. Dette innebærer at styret skal sørge for
 - a) at høyskolen bruker tilskudd og egenbetaling fra studentene kun til den akkrediterte utdanningen og innenfor lovens formål, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3 tredje ledd.
 - b) å utarbeide metode for beregninger av stillingsbrøker for å sikre at offentlig tilskudd og egenbetaling kommer studentene til gode, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-4 andre ledd.

Kapittel 5.2 Styrets arbeid med økonomistyring

- 7) Styret skal sørge for at høyskolen har rutiner og kontrolltiltak (internkontroll) som er egnet til å sikre at kravene til disponering av statstilskudd og egenbetaling overholdes, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum. Dette innebærer at styret skal sørge for
 - a) at det av rutine for utlegg fremgår hva de ansatte ved høyskolen kan legge ut for og beløpsgrense.
 - b) at det fremgår av rutinen for bruk av betalingskort hva slags type innkjøp kortene kan brukes til, og en beløpsgrense for bruken.
 - c) at det etableres en rutine for høyskolens bruk av Vipps.
 - d) at i håndtering av avvik inntas hvordan høyskolen følger opp avvik, der det blant annet fremkommer når avvik skal rapporteres til styret.
 - e) at det i rutinen for etterkontroll fremgår hvor ofte, med periodeangivelse, kontrollene utføres.

Kapittel 5.3 Styrets arbeid med avtaler med nærstående

- 8) Styret skal sørge for at høyskolen har rutiner og kontrolltiltak (internkontroll) som er egnet til å sikre at kravene til gjennomføring av avtaler med nærstående overholdes, jf.

universitets- og høyskoleloven §§ 8-1 tredje ledd andre punktum og 8-4 første og andre ledd, jf. regnskapsforskriften § 5 andre ledd, jf. fjerde ledd. Dette innebærer at styret skal sørge for rutiner som er egnet til å sikre

- a) at avtaler med nærstående gjennomføres på markedsmessige vilkår.
- b) at det kan dokumenteres at avtaler med nærstående gjennomføres på markedsmessige vilkår.
- c) at avtaler med totalbeløp over kroner 10 000 er skriftlige.

Kapittel 5.4 Styrets arbeid med læringsmiljø

- 9) Styret skal sørge for at høyskolen etablerer og gjennomfører kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles til læringsmiljø, overholdes, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum, jf. § 4-3 til 4-3g. Dette innebærer at styret skal sørge for at høyskolens forskrift og læringsmiljøutvalgets instruks til enhver tid er i tråd med universitets- og høyskolelovens regler.

6.2 Krav om tilbakebetaling

Det følger av universitets- og høyskoleloven § 8-9 at statstilskudd kan kreves tilbakebetalt dersom det er disponert i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av universitets- og høyskoleloven.

NOKUT viser til kapittel 4.3.3, hvor det ble konkludert med at kravet om at tilskudd og egenbetaling fra studentene skal benyttes til den akkrediterte utdanningen og innenfor lovens formål ikke er oppfylt, da høyskolen har betalt kroner 120 141 for mye i kompensasjon for drifts- og vedlikeholdskostnader som ikke har kommet studentene til gode, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3 tredje og fjerde ledd.

NOKUT pålegger Ansgar høyskole å tilbakebetale kroner 120 141, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-9. Vedtak om tilbakebetaling av statstilskudd er tvangsgrunnlag for utlegg jf. tvangsfullbyrdsloven⁴⁰ § 7-2 første ledd bokstav e.

7 Klagerett

Denne tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b). Dere kan klage på enkeltvedtaket innen tre uker fra denne rapporten har kommet frem til høyskolen, jf. forvaltningsloven §§ 28-29. Klagen bør begrunnes.

Klagen sendes på e-post til NOKUTs postmottak (postmottak@nokut.no). Vennligst før opp saksnummer som referanse. Vi gjør oppmerksomme på at sensitive opplysninger ikke skal sendes på e-post.

NOKUT har mulighet til å omgjøre vedtaket. Dersom NOKUT ikke finner grunnlag for omgjøring, vil vi videresende klagen til Kunnskapsdepartementet, som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

⁴⁰ Lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse

Høgskolen kan be om at NOKUT ikke iverksetter vedtaket før klagefristen er ute eller klagen er endelig avgjort av departementet, jf. forvaltningsloven § 42.

Som part i saken, har dere rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)